Leto V., štev. 286 | Ljubljana, sobota, 6. decembra 1924 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekovn. zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 5. decembra.

Pobijati «Slovenčeve» laži, potvarjanja in podtikavanja, s kakršnimi dosledno garnira slehern obžalovanja vreden dogodek za blazno gonjo proti vladi in njenim organom, je skoroda jalov posel. Škofov list hoče biti a priori nepošten in rovarski, ker njegov šef meni, da je samo tako še mogoče prekriti zavoženo dr. Koroščevo politiko ter omiliti razočaranje, ki ga je slovensko ljudstvo moralo doživeti radi goljufivosti tigrovske gospode.

Kolikor ima «Slovenec» še slepo verujočih naročnikov, ki niso sposobni spregledati njegovih poročevalskih praktik, jim tudi poštena polemika ne bo odprla oči. Napram razsodni javnosti pa k sreči dandanes zadostujejo sama gola ugotavljanja žurnalističnih neresnic in trikov, ki jih od dne do dne uganjajo škofovi listi. In baš za te kroge je potrebno, da se jim vedno znova predočuje nemoralnost in nepoštenost škofovih glasil. Zato se nam zdi potrebno, da se danes tu pečamo s «Slovencem» radi njegovega včerajšnjega poročila o dogodkih na naših jugoslovenskih univerzah. Laž je poročilo škofovega lista, da je orožništvo vdrlo v beograjsko avlo in univerzo, ker je nedvomljivo ugotovljeno, da je prišlo do spopada med demonstranti in orožniki na javni cesti, in sicer pri vhodu v ulico Kneza Mihajla. Da bi glavno glasilo slovenskih katoličanov laž v svojem poročilu maskiralo, je «Slovenec» priobčil tudi še uvodnik o «žrtvah za svobodo», poln hijenske farizejščine v «nedolžno preliti krvi» ter blesastih zaletov v vlado in varnostne organe. V tem uvodniku razblinjuje škofov list zlasti neresnico, da se je v «avli strelialo na neoboroženo dijaštvo». «Slovenec» piše: «Sploh je v zgodovini moderne države doslej nezaslišano dejstvo, da je cela četa orožnikov vdrla v vseučiliško avlo, da tam strelja na neoborožene mladeniče in jih okoli 34 deloma težko, deloma lahko rani, enega pa ustreli. To se je prvič (podčrtal «Slovenec») na svetu zgodilo v Jugoslaviji. Tako se «pripravljajo tla resničnemu sporazumu» in se «konsolidirajo razmere» ter «dviga ugled naše države». — Tako škofov list, ki je očividno izgubil tudi že poslednji čut sramu, da se drzne v svojih uvodnikih objavljati take gorostasne konkluzije na premisi **hotoma in namenoma lažnivih vesti.**

Druga debela laž škofovega lista je trditev, da je policija in orožništvo napadlo beograjske akademike. «Slovenec» pravi k temu poročilu, da je to dokaz, kako so se «začela nasilja po vseh krajih države» in kako je režim Pašića - Pribičevića - Žerjava »proti svojim političnim nasprotnikom **uvedel** teror, ki se od dne do dne boli stopnjuje. In ravno v času, ko veliki župan ljubljanske oblasti uradno zagotavlja, da **vlada** ne namerava nobenega nasilja, se je v Beogradu prelila nedolžna kri akademične mladine, ki je manifestirala za temeljne svoboščine vsakega državljana» . . .

In kaj je resnica napram tej kardinalski neresnici? Nahujskano dijaštvo je v zvezi z destruktivnimi elementi atakiralo orožniški kordon, ki je na **atako demonstrantov** najprej odgovoril s streli v zrak, šele nato pa se je na revolverske strele iz gruče napadalcev poslužil najostrejšega sredstva. Prvi ni bil ranjen študent, temveč orožnik.

Nihče, kdor je pošten ter mu je na tem, da vlada v državi mir in red, ne more obsojati varnostnih organov, ako so v najbolj kritičnem položaju vršili samo svojo dolžnost in za svoje dejanje v ostalem tudi nosijo popolno odgovornost. Ali meni škofov list, da so varnostni organi v katerikoli državi za to tu, da tvorijo tarčo za puntarske kaprice in za revolverske atake nahujskanih izgrednikov. Pove naj škofov list, ali je to v skladu s pošteniem in moralo, da on na podlagi takega dejanskega stanja piše, da dela «nasilje in teror» vlada ter da imamo v državi «diktaturo, ki se ne ustraši nobenega sredstva»! Ali mar meni škof Jeglič, da se tako vrše državljanske dolžnosti ter na ta način dokazuje lojalnost katoliške duhovščine napram naši državi?

Na ta vprašanja bo treba visokim cerkvenim dostojanstvenikom v Sloveniji enkrat vendarle odgovoriti. Zdi se nam, da so vprašanja zelo pereča in da je zato tudi potreba odgovora zelo nujna.

SMRTNE OBSODBE V REVALU.

Reval, 5. decembra, s. Vojno sodišče je obsodilo 17 komunističnih upornikov na smrt, tri pa je oprostilo. Število aretiranev je narastlo na 200.

Likvidacija beograjskih izgredov

SEPARATISTIČNO-KOMUNISTIČNA STAVKA DOCELA IZJALOVLJENA. — IZJAVE NOTRANJEGA MINISTRA MAKSIMOVICA.

Beograd, 5. decembra, p. Nocoj je minister za notranje stvari Maksimović sprejel vašega dopisnika ter mu dal z ozirom na krvave dogodke na univerzi nastopno izjavo: «Dogodki se še preiskujejo in ako se bo dognalo, da je katerikoli organ oblasti kriv ter se pregrešil proti zakonom, bo moral nositi vse posledice zakona. Istotako pa se pričakuje od državljanov in študentov, da spoštujejo in izpolnjujejo zakonite odredbe oblastev, ker je naravno, ako se ne spoštuje zakon, da mora priti do tako neželjenih posledic».

Minister Maksimović je nato naglašal, da se bo vlada striktno držala zakonov in postopala proti vsem krivcem enako. Mestna uprava je izvedla obširne poizvedbe ter bodo vsi krivci dobili zasluženo kazen. Aretirani akademiki so bili izpuščeni, v zaporih pa so bili obdržani samo izzivalci, ki niso študenti. Blokaški listi iz teh dogodkov napravljajo ogromno politično afero, vendar se jim v Beogradu ne pripisuje velika važnost. Navzlic najavljeni separatistični stavki se predavanja nemoteno nadaljujejo. Popoldne je imel sejo profesorski svet, ki je sklenil, da se z vsemi silami zastavi za to, da omogoči poslušanje predavanj onim študentom, ki jih žele poslušati. Jutri dopoldne bo na univerzi zborovanje študentov, ki ne odobravajo stavke. Ti študenti so v večini ter bodo jutri sprejeli resolucijo, s katero se obsojajo stavkujoči in njihovo postopanje.

Volilna borba

KANDIDATURE SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV IN NARODNEGA BLOKA. — SPORI MED DAVIDOVIĆEVCI V SRBIJI. — TUDI ZEMLJORADNIKI SE CEPIJO.

Beograd, 5. decembra. r. Na včerajšnji veliki kandidacijski skupščini v Dvoru je bil soglasno postavljen za srezkega kandidata Valerijan *Pribičević,* dočim je nosilec liste za celo okrožje minister dr. Edo *Lukinić.* Na včerajšnjem srezkem zboru SDS v Kostajnici je bil za tamošnjega srezkega kandidata soglasno postavljen dr. Gliša *Tadić.* V nedeljo dopoldne se v Kastvu na Primorju vrši velika volilna skupščina, na kateri nastopi dr. Srgjan *Budisavljević,* nosilec liste nacijonalnega bloka za moduško-reško županijo. Popoldne govori dr. Budisavljević na zborovanju pri Sv Mateju in v pondeljek med drugimi govorniki na velikem javnem zboru nacionalnega bloka v hotelu Continental na Sušaku. — Na današnji konferenci samostojne demokratske stranke v Karlovcu je bil soglasno postavljen za srezkega kandidata Nikola *Kabalin.*

Beograd, 5. decembra, p. V Zaječaru je postavljen za nosilca radikalne liste Krsta Miletić. V Valjevu so zemljoradniki postavili nosilca Vojo Lazića, proti njemu pa bo kandidiral in cepil listo dr. Marko Krstić. V timoškem okraju so radikali postavili kandidata dr. Aleksa Mijovića, advokata iz Beograda. V istem okrožju so zemljoradniki postavili nosilca liste Petra Filipovića. Okrožna konferenca NRS. v Mostaru je odločila, da kandidira v mostarskem okrožju dr. Laza Marković. Izvršni odbor Davidovićeve stranke je odobril kandidaturo Grola v Subotici in Milana Popovića, direktorja «Demokratije», v Senti. Jutri odpotujeta v Prokuplje Kumanudi in Timotijević, da poravnata veliki spor, ki je nastal med tamošnjimi pristaši Ljube Davidovića.

DR. ŽERJAV PRI LJUBI JOVANOVIĆU.

Beograd, 5. decembra, p. Danes popoldne je dolgo konferiral minister dr. Žerjav s predsednikom narodne skupščine Jovanovićem o političnih vprašanjih, posebno o delu nacijonalnega bloka na Hrvatskem in v Sloveniji. Jutri dopoldne bo seja komiteta ministrov samostojnih demokratov in radikalov radi skupnega postavljanja list.

DRŽAVNI ODBOR.

Beograd, 5 decembra. p. Državni odbor je danes razpravljal o predlogu člana Mite Dimitrijevića, da bi se v bregalniškem okrožju volil še en narodni poslanec, ker je statistično ugotovljeno, da se temu okrožju po številu volilcev morejo dodeliti trije poslanci mesto dosedanjih dveh. Do definitivnega sklepa še ni prišlo. Ako bo predlog sprejet, bo nova narodna skupščina imela 315 poslancev mesto 312 dosedanjih.

Albert Thomas o položaju v Jugoslaviji

PREDAVANJE V NOVINSKEM KLUBU. — SLAVNOSTNA SEJA DELAVSKE ZBORNICE.

Beograd, 5. decembra. p. Predsednik mednarodnega biroja dela Albert Thomas je danes popoldne posetil slavnostno sejo delavske zbornice v Delavskem domu. Na seji je govoril o delavskem pokretu na celem svetu. Naglašal je potrebo delavske zakonodaje v zvezi z mednarodnim birojem dela v Ženevi.

Po seji je Albert Thomas sprejel v svojem stanovanju v hotelu Palast mnoge politične osebnosti, med drugim zastopnike industrije in trgovine, s katerimi je izmenjal svoje misli. Ob 20.30 so mu novinarji priredili soarejo v novinarskem klubu. Tam je Thomas prisotnim novinarjem podal izčrpno izjavo o svojem naziranju glede današnje situacije v Evropi. Obširno je pojasnjeval delo v Rusiji ter napore, ki so bili v vojni potrebni, da se zagotovi edinstvenost zavezniške fronte. Pojasnil je politično situacijo današnje vlade v Franciji, ki ima gotove težkoče posebno v zvezi dogodkov na Angleškem po zadnjih volitvah, ki pa jih bo vlada po njegovem mnenju lahko premagala. Nato je obširno razlagal funkcije mednarodnega biroja dela v Ženevi in poudarjal potrebo delavske zakonodaje in sploh dela za izboljšanje socijalnega življenja na svetu. Z zadovoljstvom je konstatiral, da je naša kraljevina napravila ogromen korak k civilizaciji, ter primerjal razvoj Beograda z ameriškimi razmerami. Videl pa je, da pri nas ni prave velike industrije, temveč da se posebno intenzivno razvija mala industrija.

Po soareji je Thomas posetil gledališče. Jutri bo povabljen na kosilo na dvoru. Njegov poset v Beogradu ima namen, da intervenira, da naša vlada čimprej izvede in ratificira delavsko zakonodajo, ki je predvidena v čl. 325 versailleske mirovne pogodbe.

3 dni

ostane nedeljska številka „Jutra" v rokah naročnikov in bralcev, ker izide radi praznika prihodnja številka šele v sredo zjutraj. Kdor se hoče poslužiti

uspešne reklame za Božič

naj zato nikar ne zamudi opozoriti na svojo tvrdko v jutrajšnji številki „Jutra", ki izide **na 16 straneh in v povečani nakladi.**

Inserate ter objave vseh vrst sprejema danes v soboto, 6. t. m. **dopoldne** obvezno, od **14 do 16. popoldne** pa radi dela v tiskarni le **po možnosti in neobvezno.**

Uprava „Jutra", Prešernova ulica št. 4.

Ninčićeva pot v Rim

Beograd, 5. decembra, p. V nedeljo zvečer odpotuje minister za zunanje stvari dr. Ninčić v Rim. Z njim potuje tudi italijanski poslanik general Bodrero. Dr. Ninčić je izjavil nocoj vašemu dopisniku, da bo v Rimu ostal zelo malo časa ter da je glavni namen njegovega potovanja, da z Mussolinijem določi glavne linije skupnih odnošajev naše in italijanske politike.

VAŽNA ODREDBA MINISTRA DR. ŽERJAVA.

Beograd, 5. decembra. p. V ministrstvu za šume in rude je minister dr. Žerjav odredil, da se sestavi strokovna komisija, ki naj na temelju dosedanjih obstoječih šumskih uredb izdela zakonski predlog o šumah ter se med prvimi predlogi predloži narodni skupščini. Druga komisija bo izdelala predlog o gospodarstvu v državnih gozdovih in glede gozdnih podjetij.

Avstrijci nam groze s prekinjenjem trgovinskih pogajanj

OČITAJO NAŠI DELEGACIJI, DA ZAHTEVA PREVELIKO ZAŠČITNO CARINO. — POGAJANJA DO JANUARJA PREKINJENA.

Dunaj, 5. decembra. j. Pogajanja za trgovsko pogodbo med Avstrijo in Jugoslavijo so v prvi fazi končana. Jugoslovenski zastopniki so odpotovali z Dunaja in se bodo dne 1. januarja 1925. zopet vrnili, da nadaljujejo posvetovanja.

Vaš dopisnik je imel priliko govoriti o tej zadevi z dobro informiranim in merodajnim avstrijskim politikom, ki je izjavil, *da dosedanja pogajanja za Avstrijo niso potekla ravno posebno ugodno, ker Jugosloveni niso hoteli popustiti pri avtonomnih carinskih postavkah. Jugoslovenska delegacija si prizadeva vztrajati čimbolj na svojih zaščitnih carinah, da si ustvari lastno industrijo. Po dosedanjem poteku pogajanj se zdi sploh dvomljivo, ali bi bilo dobro skleniti trgovsko pogodbo z Jugoslavijo, ker bo očividna imela avstrijska republika od nje le malo koristi.*

Boljševiki hujskajo rumunske kmete

SENZACIJONALEN DOKUMENT PREČITAN V BUKAREŠKEM PARLAMENTU. — AGRARCI NAJ PREVZAMEJO VLOGO RUMUNSKIH RADIĆEVCEV.

Bukarešta, 5. decembra. v. Na zborničnj seji je danes vodilni poslanec kmetske stranke Madzaru prečital pismo, ki ga je prejel od kmetske Internacijonale v Moskvi s pozivom, da naj se rumunska kmetska stranka priključi internacijonali in skupno ž njo nadaljuje revolucijonarni boj. Ta manifest iz Moskve potrjuje tudi brzojavka, ki jo je prejel vodilni član iste stranke dr. Lupu pred nekaj dnevi iz Moskve od iste internacijonale. Takratno brzojavko in sedanje pismo je podpisal Smirnov. Tukajšnje nacionalistično in liberalno časopisje vsled tega ostro napada kmetsko stranko. Kmetska stranka pa odgovarja, da moskovsko pismo ničesar ne dokazuje in je samo enostranski manifest, iz katerega se ne da sklepati na kake odnošaje med rumunsko kmetsko stranko in internacijonalo. Klub temu se je položaj kmetske stranke precej poslabšal.

Angleška policija ščiti egiptovsko vlado

NOVA POROČILA O ŠOVINISTIČNI ZAROTI PROTI ČLANOM VLADE. — ODREDBE ANGLEŠKE VLADE. — RAZPUST EGIPTOVSKEGA PARLAMENTA.

London, 5. decembra. s. Daily Mail» doznava iz Kaire, da je bila odkrita zarota za umor odličnih članov egiptovskega kabineta. Vsa znamenja kažejo, da je izšla inicijativa zato iz ekstremnih nacionalističnih organizacij v Egiptu. Vest «Daily Maila» potrjuje tudi brzojavka, ki jo je lord Alenby poslal londonskemu zunanjemu ministrstvu. Vsled te brzojavke je bila sklicana izredna seja angleške vlade. Koncem seje je bilo sklenjeno, da bodo angl. policija in privatni detektivi spremljali v Egiptu posamezne člane egiptovskega kabineta ter jih tudi v zasebnih stanovanjih stalno čuvali. Vsako ministrstvo dobi posebno stražo policijskih častnikov.

Skoraj vsi člani vlade so se sinoči udeležili zborovanja konservativne stranke, na katerem je Baldwin nastopil kot glavni govornik. V svojem govoru je izvajal, da konservativna stranka še nikdar ni izvojevala tako sija ne zmage kot pri zadnjih volitvah. Angleški volilci so se enkrat za vselej obrnili od socializma ter dali jasno razumeti, da nočejo, da bi jih Moskva kontrolirala. Tako velika država kot je Anglija ne bo kopirala metod, ki se uporabljajo na Ruskem.

Dalje se je Baldwin energično obrnil proti onim nasprotnikom, ki predbacivajo vladi, da je hotela izrabiti umor generala Lee Stacka za to, da zopet odvzame neodvisnost Egiptu. Takega poskusa angleška vlada ne bo nikdar storila. Njena dolžnost pa je, da ravna odločno ter opomni Egipt, da mora kampanja mržnje in atentatov prenehati.

Kairo, 5. decembra. s. *Egiptovska vlada je sklenila priporočiti kralju, naj razpusti parlament.* Pričakujejo, da bo zadevna naredba izšla še nocoj. Ko so Zaglulovi pristaši zvedeli za to, so sklicali protestno zborovanje. Politični krogi so pripravljeni na nove komplikacije. Kralj Fuad je objavil naredbo, s katero imenuje dosedanjega guvernerja v Ugani sir Archerja za generalnega guvernerja v Sudanu.

Kravali v avstrijskem parlamentu

Dunaj, 5. decembra, j. Na današnji seji Narodne skupščine je prišlo do burnih protestov brezposelnih. Po poročilu o poteku pogajanj med Avstrijo in Jugoslavijo je poročal poslanec odsekov referent o vladnem predlogu glede preskrbe brezposelnih. Nenadoma so dvignili brezposelni na galeriji velik krik in vik. Čuli so se klici: «Mi smo lačni! Mislite na božič! Vi ste krivi samomorov!» itd. Zvezni kancelar dr. Ramek je pozval zbornico, da se pomiri, česar pa ni bilo mogoče doseči. Galerija je bila nato izpraznjena.

Chamberlain v Parizu

Pariz, 5. decembra. s. Uradno se poroča, da sta imela angleški zunanji minister Chamberlain in francoski premijer Herriot dveurni razgovor o raznih zunanjepolitičnih vprašanjih. Prišlo je do sporazuma glede vseh vprašanj, ki zahtevajo takojšnje rešitve. Ker je treba za gotove zadeve daljšega proučevanja, sta se oba ministra sporazumela, da se bodo odnošaji med obema državama do končne ureditve vseh vprašanj nadaljevali v prijateljskem smislu.

ŽELEZNIŠKE UGODNOSTI ZA DRŽAVNE NAMEŠČENCE.

Odprava omejitve na gotove razrede.

Beograd, 5. decembra. r. Železniško ministrstvo je izdalo novo rešenje glede železniških ugodnosti za državne uradnike in nameščence. Vsi uradniki in uslužbenci dobijo pravico do polovične vožnje za vsa potovanja brez omejitve, na razrede njihove družine pa za tri potovanja na leto.

UGODNOST ZA UDRUŽENJE REZERVNIH OFICIRJEV.

Beograd, 5. decembra. r. Na prošnjo Udruženja rezervnih oficirjev je vojni minister odobril, da sme vojaška godba enkrat na leto brezplačno sodelovati na zabavah in koncertih, ki jih prireja Udruženje rezervnih oficirjev in vsi njegovi pododbori.

Senatova zaupnica Mussoliniju

Rim, 5. decembra. j. »Stefani« javlja, da je bila danes ministrskemu predsedniku Mussoliniju v senatu s 206 : 64 glasovom (35 glasov ni bilo oddanih) izrečena brezpogojna zaupnica. Ministrski presednik je imel pred tem velik govor, v katerem je izjavil, da bo odstopil, če zahteva to kralj, da pa bo ostal, če poročata to kralj in senat. Pred veličanstvom »Corierre della Sera« pa se Mussolini ne namerava ukloniti. Nato je prosil za popolno zaupanje, ki mu ga je senat tudi z večino izrekel.

NA ČEŠKEM BODO GRADILI ZEPPELINE.

Praga, 5. decembra, s. Z vso gotovostjo se zatrjuje, da nameravajo pričeti Škodove tovarne z gradnjo zrakoplovov ter angažirati v to svrho zgraditelja Z. R. III., praškega rojaka inž. Arnsteina. «Prager Presse» doznava, da so se dejansko že pričela pogajanja s šef-inženerjem dr. Arnsteinom, da bi prevzel vodstvo zrakoplovnega oddelka. Dr. Arnstein je za enkrat s pogodbo vezan za eno leto v Ameriki.

Borza

5. decembra:

CURIH: Beograd 7.5875, New-York 516.30, London 24.90, Pariz 28.47, Milan 22.85, Praga 15.575, Budimpešta 0.00697, Bukarešta 2.50, Sofija 3.80, Dunaj 0.007275

DUNAJ: Beograd 1048 do 1052, Budimpešta 95.75 do 96.55, Bukarešta 348 do 350, Milan 3064 do 3076, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3895 do 3911, Praga 2141 do 2151, Sofija 516 do 520, Curih 13.750 do 13.800, dinarji 1042 do 1048, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3030 do 3050.

PRAGA: Beograd 49.875, Dunaj 4.70, Rim 147, New-York 33.90, Curih 657.75.

BERLIN: Beograd 6.22, Milan 18.18, Praga 12.64, Curih 81.22.

LONDON: Beograd 318, Pariz 86.55, Rim 108.22, Praga 155.25.

NEW-YORK: Beograd 147, Rim 433.50, Pariz 542, Dunaj 0.1412, Praga 301.75.

Po fiasku separatističnih elementov na jugoslovenskih univerzah

Ljubljana, 5. decembra.

Na naših univerzah je mir zopet vzpostavljen. Tako v Ljubljani kakor v Zagrebu in Beogradu so se danes predavanja ob navzočnosti pretežne večine resnega in naprednega slušateljstva nadaljevala. Le posamezne klape zapeljanih kričačev skušajo še nadalje sabotirati red in izzivati incidente, a je vsaka njihova provokacija sproti ugnana in s tem *njihov popolni fijasko še znova potrjen.*

Prav posebno je v *Ljubljani* včerajšnja temeljita lekcija spokorila klerikalne in z njimi vezane študente. Predavanja so se vršila v najlepšem redu. V *Zagrebu* so sicer poedini tipi skušali preprečiti predavanja s tem da so na ne baš junaški način po predavalnicah skrivaj razlili nekaj amonijaka. Ko pa so nacionalni in ostali resni akademiki to opazili, so izzivače enostavno pometali skozi vrata univerze, nakar so se predavanja nemoteno nadaljevala.

Iz *Beograda* pa smo prejeli nastopno poročilo: O včerajšnjih dogodkih govori celotni tisk, opozicijski jih naravno izkorišča v svoje partizanske svrhe, dasi je rektor univerze Pavle Popović v javnih izjavah priporočil, naj bi se incidenti ne izrabljali strankarsko. Policija je že sinoči izpustila vse aretirane akademike. Ostali haranguerji pa bodo čimpreje izročeni sodišču. Stanje ranjenega učitelja in orožnika je že izven opasnosti. Štrajkujoči študenti so tudi danes zjutraj pred univerzo pozivali dijaštvo na štrajk. Bilo je zopet nekaj manjših incidentov, pri katerih so se kričači zaganjali tudi v nekatere profesorje. V ostalem se tudi v Beogradu predavanja nadaljujejo. Samostalnodemokratski akademski klub je publiciral objavo, da bo predavanja ščitil pred vsemi komunistično-republikansko-davidovićevskimi izpadi. Z izjavo se solidarizira tudi vse ostalo nacionalno dijaštvo na beograjski univerzi.

NESRAMNA NATOLCEVANJA «SLOVENCA».

(Iz akademskih krogov.)

Ob priliki nemirov, ki so se odigravali na ljubljanski univerzi, je katoliški «Slovenec» prinesel poročila, ki so mogla s studom navdati vsakega poštenjaka. Toliko nesramnih laži in podlih natolcevanj je zmožen pač le list, ki ima nalogo, da krade čast in poštenje vsakemu, ki ni brezpogojno zapisal svoje duše črnemu klerikalizmu. Vsakdo, ki je objektivno motril razvoj vseh dogodkov, se je pač lahko na lastne oči prepričal, kakšen je bil dejanski položaj. Da so se predavanja redno vršila, je jasno kot beli dan in vendar si upajo prodane duše v «Slovencu» trditi, da se je stavka klerikalnega dijaštva popolnoma posrečila. Najbolj nesramna pa je trditev «Slovenca», da je dajal direktive naprednim akademikom tajnik JDS dr. Rape. Dejstvo je to, da se tajnik JDS ni udeležil niti enega sestanka, na katerem se je razpravljalo o stališču, ki naj ga zavzamejo naprednjaki napram gibanju klerikalnega dijaštva. Z ozirom na to trditev smo pooblaščeni objaviti nastopno dr. Rape-tovo izjavo: «Slovenec» se spretno skriva za svojega odgovornega urednika, bivšega poslanca Kremžarja. Ta list je namreč prinesel v četrtek in petek med poročili o stavki na ljubljanski univerzi laž, da so akademiki ustvarjali svoje določbe v moji navzočnosti, da se ne udeleže stavke radi upokojitve zagrebških univerzitetnih profesorjev. Nadalje je poročal podlo laž, za katero se bo še lahko zagovarjal pred sodiščem, da sem sklical v sredo v Narodni dom *svoje plačane pretepače(!).* Popravka o teh lažeh se uredništvo «Slovenca» brani. Ako pa mislijo uredniki «Slovenca», da se bodo mogli do sodnega dne skrivati za svojega odgovornega urednika Kremžarja, se silno motijo. Za njegovim hrbtom napadeni ljudje ga ne bodo iskali okoli po svetu. Če ne bo šlo drugače, bomo z odgovornim urednikom govorili ob prvi priliki kar na ulici.»

Nesramna je tudi trditev «Slovenca», da so Orjunaši obljubili četo (60 oboroženih — neakademikov). Vedite, da so napredni akademiki sami zadosti močni, da pretepejo Vaše hinavske mlečnozobeže. Predavanja so se vršila v najlepšem redu ob navzočnosti samih akademikov in je torej zopet podla laž, če trdi «Slovenec», da so bili pri predavanjih navzoči samo ljudje z ulice in med njimi celo taki, ki niso videli niti srednje šole. Javnost naj sodi, je-li sploh še mogoča na svetu večja perfidnost, nego je ta morala katoliškega «Slovenca».

•

Z nič manjšo hudobijo kakor «Slovenec», so tudi ostali opozicijski dnevniki v Zagrebu in Beogradu naslikali dogodke na naših univerzah s podlimi izmišljotinami, zlorabljajoč jih za haranguo proti vladi in varnostnim organom. Posebno kričeče je poročanje zagrebškega «Jutarnjega lista», ki stoji v radičevski službi in obenem v tesnih informacijskih stikih z Ljubljanskim «Slovencem». Vanj so tepeni ljubljanski kleroakademiki vložili kukavičja jajca, da je «Štrajk na ljubljanskoj univerzi posvema uspio...» Pa še kako uspel! Kongresni trg, Wolfova ulica in občinstvo, ki je s pomilovalnimi smehljaji motrilo bežeče kleroakademske zajce, jim čestita. Ostale gluposti, s katerimi skušajo naši klerikalni akademiki pred hrvatsko javnostjo podkrepiti svoj uspeh, pa so dobile svoj odgovor že v gornji izjavi iz naprednih akademskih krogov.

JAVEN ODGOVOR AKADEMSKEMU KLUBU LEVIH.

Hotelo se vam je boja z nami — včeraj ste bili priča njegovemu izidu. Hoteli ste zanesti v naše vrste razdor, svobodoljubno smo vam otvorili vrata — odšli ste poraženi. Mar vam še ni dovolj? Videli ste, da so naše vrste jake in trdne in nedostopne za vaše bombastično frazerstvo, zato ste nam hoteli izneveriti naše mlajše. I zadnjič i včeraj so vam ti dali odgovor, in ta odgovor nam jamči, da je vse vaše butanje ob «Jadran» nič-evo. Kaj hočete še? Če je kaj gnilega med nami, vedite, da bomo znali odvreči sami in *brez* vaše pomoči. «Jadran» pa bo stal in napredoval, ko boste vi že zdavnaj razpadli na lastni heterogenosti in nenasitljivi ambicijoznosti.

Nastopili ste z geslom: boj klerikalnemu reakcijonarstvu in prvi vaš korak na univerzi je bil ta, da ste stopili v vrste klerikalcev in padli nam v hrbet. Veseli nas, da ste tako kmalu pokazali svojo barvo.

To vam je naš poslednji odgovor. Nimamo namreč ne volje ne časa, da bi se bavili z neresnostmi. Vi pa izvolite frazariti naprej, kadar bo vaše delovanje rodilo kak realen pozitiven sad, pa nam pridite povedat.

V Ljubljani, 5. decembra 1924.

Odbor j. n. a. d. «Jadran».

Kriza italijanskega fašizma

Afera «generalissima» fašistovske milice. — Mussolini priznava ugašanje fašizma. Grožnje ultraradikalcev. — Opozicija upa v kralja.

Rim, 2. decembra.

Kriza italijanskega fašizma se nadaljuje tudi po zaupnici, ki jo je izrekel parlament notranji politiki Mussolinijevega kabineta. Komaj je bila dobojevana parlamentarna bitka, že se je pojavil upor v senatu, ki ni hotel priznati veljavnosti imenovanja štirih novih senatorjev: grofa Sabinija, pisatelja Ojettija, pesnika Salvatora Digiacoma in industrijca Davida Melea. Vrh tega je še znani književnik in poslanec vladne večine Sem Benelli odložil svoj mandat.

Po Matteottijevem umoru fašizem nima več sreče. Vedno nove afere prihajajo na dan in vodstvo fašistovske stranke nima več nekdanjega poguma, da napada, marveč je potisnjeno v defenzivo. Razsulo prihaja v samo milico, steber današnjega režima. Ni dolgo, ko je Mussolini odvzel poveljstvo milice generalu De Bono, zapletenemu v Matteottijevo afero, in že je ista usoda zadela tudi njegovega naslednika, «generala» Italo Balba. V procesu, ki ga vodi Balbo proti listu «Voce republicana», se je namreč izkazalo, da je poveljnik fašistovske milice moralno soodgovoren za umor župnika Minzonija in da je pisal svojim zaupnikom na deželi pisma, v katerih priporoča, naj dado nasprotnike tolikokrat pretepati, dokler se sami ne odločijo zapustiti dežele. Hotel je tudi vplivati na policijo in državno pravdništvo, da ne motita inkvizitorskega početja njegovih ljudi. Pri vsem tem je namigaval, da dela z vednostjo vrhovne instance.

Italo Balbo je moral iti in na njegovo mesto je bil imenovan Asclepia Gandolfo. Opozicija se zgraža nad prijateljskim tonom pisma, s katerim Mussolini naznanja Balbu, da je sprejel njegovo demisijo, in ga poziva, naj še v naprej deluje v vrstah fašizma. Časopisi se vprašujejo, kako more italijanski ministrski predsednik imenovati dragega prijatelja navadnega zločinca.

Odpor proti režimu narašča v taki meri, da tega ne taje niti njegovi uvidevnejši voditelji. Sam Mussolini je v svojem govoru v parlamentu 24. novembra izrekel sledeče pogumne besede: «Salandra (član vladne večine) je dejal, da se zdi, da se dežela odvrača od fašizma. Jaz to priznam z isto grozovito odkritosrčnostjo, s katero beleži klinična tabela v bolnici posamezne faze bolezni. Toda vse to je človeško; da, čudovito je celo, da se nam je pri spremenljivem italijanskem temperamentu sploh dve leti naklonila simpatija.» Z vso ogorčenost jo se je nato obrnil proti nedisciplinira-nim pristašem, ki mu delajo toliko preglavic, in je vzkliknil: «Jaz zelo ljubim fašiste, upam pa, da me ne bodo prisilili navzlic vsej moji potrpežljivosti, da nastopim proti njim z ono sistematično trdoto, ki ponavadi sledi razočarani ljubezni.»

Opozicija navzlic tem in podobnim besedam ne veruje v Mussolinijevo voljo, da bo vrnil deželi red in zakonitost. Še mani pa mu prisoja moč, ki naj ukroti teroristične pristaše. Zdi se v resnici, da ultraradikalni elementi ne mislijo olajšati pomirjevalnega prizadevanja. Ko se je n. pr. odstavljeni Italo Balbo vrnil v Ferraro, je pred pristaši imel hujskajoč govor, v katerem se je izrazil tudi takole: «Vlada je dala nalog, da se opuste vse demonstracije. Mi ubogamo. Toda če tudi te zadnje besede opozicija ne mara slišati, potem naj ve, da smo pripravljeni znova zapeti bojno pesem kot v prvih dneh fašizma.» Poslanec Farinacci piše v svojem listu: «Bili bi tepci, če ne bi uganili kaj hoče opozicija. Ona hoče zrušenje Mussolinija. Opozarjamo takoj nasprotnike, ki imajo to nakano, da morajo najprej korakati čez naša trupla. čez trupla milice in vseh zvestih fašistov. Mussolinija se ne sme nihče dotakniti. On je moralno nedotakljiv. Ali hočete dokaz? Poskusite! Mi vas bomo počakali, da pristopimo k vaši končni likvidaciji.»

Opozicija gotovo nima za sedaj še nade, da v doglednem času potisne fašistovsko vlado v manjšino v parlamentu. S silo pa tudi ne more nastopiti proti dobro oboroženi milici, ki brani režim. Zato upa v kralja in v armado. Ona poziva krono, naj napravi konec neznosnemu položaju. Včasih pa apelira celo na patrijotizem Mussolinija, naj se sam umakne. Tako opozarja «Giornale d' Italia», da so situacije, v katerih vladni človek ne more storiti deželi boljše usluge, kot da prepusti krmilo nasledniku in pravi: «Italija je našla celo Cavourju naslednika po Villafranchi; torej bo znala poiskati naslednika tudi Mussoliniju v tem trenutku, ko ne preti deželi nobena resna nevarnost razen vedno hujše ogorčenosti in nevzdržnosti sedanjega notranjega položaja.»

Rimski liberalni list je s temi besedami pogodil bistvo problema. Fašizem je svojo zgodovinsko nalogo opravil. On je ubil komunistično revolucijo in komunisti so danes v Italiji navadna stranka, ki sicer še operira z revolucijonarnim besednjakom, toda želo ji je izdrto. Socijalisti so tudi postali skromni parlamentarci, ki so pripravljeni podpirati vlado meščanske sredine. Fašizem je bil orodje težkega trenutka v italijanski zgodovini. On je bil izredno sredstvo v izredni nevarnosti. Nevarnost je minula, zato tudi fašizem ni več sodoben.

Na zatožni klopi

Kako se bo bivši minister Sušnik zagovarjal na današnjem shodu železničarjev.

K padcu Trockega

Prihaja poročilo, da so Trockega odstavili od komisarijata za vojno in ostalih visokih funkcij, ki jih je še izvreval v sovjetskih centralah. Njegov padec se more smatrati za definitiven, zlasti, ko ni pričakovati, da bi se za svojo visoko pozicijo skušal boriti s sedanjo večino v komunistični stranki v sovjetski Rusiji.

Tako je sedaj izgubila boljševiška Rusija tudi drugega od onih dveh dioskurov, ki se bosta vedno imenovala kot voditelja boljševiške revolucije kot glavna inicijatorja in izvršitelja oktobrskega prevrata, na katerega uspehih sloni tudi današnja zgradba sovjetske države. Brez imen Lenina in Trockega se ne bo mogel imenovati ter popisati niti eden od važnejših dogodkov v zgodovini sovjetske dobe, niti eden od momentov, ki so določali razvoj sovjetske vlade.

Padec Trockega je nastopil razmeroma naglo. Pred dobrim letom so se pojavile šele prve vesti o sporu med večino sovjetskih voditeljev in Trockim ter njegovimi maloštevilnimi pristaši. Razvila se je potem precej ostra polemika med obema nasprotnima taboroma dokler ni naposled kongres komunistične stranke z ogromno večino nastopil proti Trockemu ter zavrgel njegova zmerna naziranja o nadaljnem razvoju boljševiške politike, ki jo je hoel on uravnati vedno bolj v desno smer, dočim je večina hotela nazaj na levo v prvotno doktrinarno skrajno radikalno smer. Trocki je mirno izvajal konsekvence iz dejstva, da je večina zavrgla njegovo stališče ter se podredil njeni volji.

Toda njegovo pravo pojmovanje notranjega položaja sovjetske Rusije se s tem ni spremenilo. Ni bil zadovoljen z uspehi počasne gospodarske konsolidacije niti s stalnim notranjim nasprotjem ki je ostalo zoper sovjetski sistem; njegovo naziranje je bilo, da mora komunistična stranka v večji meri upoštevati faktični položaj ter se mu prilagoditi in s tem ustvariti temelje resničnemu progresu.

Pred nedavnim pa se je nenadoma spor znova poostril. Trocki se je sicer držal več ali manj v ozadju, zavzemal pa je še vedno n. pr. velevažni resort komisarja za vojne zadeve. Ta čas pa je napisal knjigo o zgodovini boljševiške stranke in samo ob sebi je umljivo, da je pri tej priliki pokazal svoje prave nazore o celotnem komunističnem problemu, napisal pa tudi svojo kritično presojo boljševiške revolucije, njenih vodij ter sedanjih vodilnih činiteljev kakor seveda tudi sedanjega stanja v Rusiji. Knjiga je povzročila vihar ogorčenja v vrstah njegovih nasprotnikov in takoj se je pričela srdita propaganda zoper njenega avtorja. Dolžili so ga, da znova seje seme razdora v vrste stranke. Sad te agitacije je bil, da so pričeli krajevni sovjeti v vseh večjih mestih podajati resolucije zoper Trockega. Posebno so se vrgli na zvezo omladinskih boljševiških organizacij, kjer je imel sprva Trocki obilo simpatij ter tudi to kakor tudi med dijaštvom dosegli resolucije proti Trockemu. Trdi se, da je ta še nedavno tako mogočni voditelj izoliran in da ni misliti, da bi njegov nastop mogel povzročiti kake komplikacije ali morda celo razkol v komunistični stranki. Trocki sam je očividno izvajal že konsekvence iz tega položaja; ko je te dni zboroval v plenarni seji zbor delegatov revolucionarnih vojaških sovjetov s poveljniki vseh vojaških okrajev Rusije, katerih predsednik je on, se Trocki tega kongresa niti ni več udeležil. Je tedaj samo logični zaključek vsega tega, da je danes Trocki izven vseh visokih vojaških funkcij, ki jih je vršil do sedaj.

Videti je, da Trocki ne misli z odporom. Očividno je njegov namen čakati, da čas pokaže, kako prav je imel, dasi si je težko predstavljati, kako bi mogel pasivno stati na strani izrazit mož akcije kot je on. Boljševiška Rusija pa bo šla še nadalje po dosedanji poti in žela neuspehe kakor je n. pr. zadnja pogodba z Anglijo.

Colombo Ceylon Tea

Margue speciale. 2029/a 1

Politične beležke

+ **K republikanstvu SLS.** Beograjska «Samouprava» reagira s posebnim, daljšim člankom na dr. Koroščeve izjave o republikanstvu SLS in med drugim izvaja: «Oficielne in jasne dr. Koroščeve izjave je treba sprejeti tudi z vsemi posledicami. Po naših zakonih ne more biti uradnik, kdor izpoveduje načela proti obliki naše vladavine. Torej po naših zakonih ne more biti uradnik ali učitelj kdor se priznava za pristaša SLS. V Sloveniji mora duhovnik biti pristaš SLS, torej mora biti republikanec in mora propagirati republikansko. Duhovniki niso državni uradniki, toda med njimi in državo vlada poseben odnošaj. Ako se duhovništvo v Sloveniji postavi na republikansko stališče, mora tudi država po tem regulirati svoj odnos»...

+ **Grdobija brezvestnega hujskača.** V komunističnem Delavsko - kmetijskem listu se huduje «zaveden kovinar», da so delavci ljubljanskega arzenala uvideli, da jim nihče drugi ni zopet pomagal do kruha, ko minister Žerjav. Omenjeni list piše, da Žerjav nima nobenih zaslug, da se je delo v arzenalu, ki je bilo pod tigrovsko vlado ustavljeno, na novo začelo; piše, da so Žerjavovi demokrati stvar le «izrabili», ter da so raznesli vest o dobrohotnosti dr. Žerjava le zato, da bi odvrnili delavce od komunistov. Med drugim piše brezvestni hujskač tudi to-le: «Žerjavu je za življenje delavskih družin manj mar kot za psa na cesti». Ako imajo arzenalski delavci le trohico čuta za pravičnost in poštenje v sebi, morajo z gnusom odvreči list, ki tako nesramno potvarja resnico. Dejstvo, nepobitno dejstvo je, da je edinole dr. Žerjavova zasluga, da so bili arzenalski delavci rešeni še nadaljne brezposelnosti in bede. On in nikdo drugi ni dosegel, da je bil odobren za ljubljanski arzenal naknadni kredit, da se je delo takoj zopet začelo. Kdor kaj drugega govori, je slepar delavcev, pa naj se oblači še v tako rdečo haljo. Resnica je nadalje tudi, da je dr. Žerjav uspešno posredoval za arzenalske delavce zato, ker je uvidel na kako brezvesten način so delavci s svojimi rodbinami ostali pod Koroščevo vlado na cesti in zato, ker je hotel pokazati, da ima on več srca in več smisla za življenje delavskih rodbin, kakor pa vsi oni kričači, ki uboge delavce le varajo in s praznimi frazami hranijo. Dr. Žerjav je končno izvršil le svojo dolžnost, da je izpolnil obljubo napram arzenalskim delavcem, ki so ga sami prišli prosit za pomoč. Za svojo človekoljubnost ni zahteval nobenega plačila, a če ga sedaj, menda «v znak hvaležnosti» zavedni kovinar povrh še nesramno blati, je to le dokaz, kakšni posuroveli in brezvestni elementi se delavcem usiljujejo kot voditelji. Sicer pa naj ti ljudje rjovejo kolikor hočejo, zabrisati ne moreo, da je dr. Žerjav, za katerega imajo delavski voditelji vedno v zalogi le blato, oskrbel 70 delavskim rodbinam življenje, dočim so klerikalci, komunisti in vsi drugi, ki jemljejo patent na zastopstvo delavcev, zapustili 70 delavskih družin kakor «psa na cesti». Resnica je tista, kar demagoge upravičeno bode in žge.

+ **Policija proti «Karagjorgjevićemu trgu».** Poročali smo, da so jugoslovenski nacionalisti na Sušaku dne 1. decembra prekrstili «Trumbićev trg» v «Karagjorgjevićev trg» na ta način, da so ponoči nadomestili table republikanca Trumbića z novimi, Karagjorgjevićemi. Izpremenba pa je tako bodla v oči sušaške mestne očete, davidovićevce in separatiste, da so pri šefu policije zastavili vse sile, da se restavrira Trumbićevo ime na trgu. Šef policije se je resnično uklonil in dal odstraniti plošče s Karagjorgjevićevim imenom. Dogodek je med sušaškimi Jugosloveni izzval silno ogorčenje, komentirajo ga pa tudi reški Italijani, ker v Italiji pač ni tako velike «svobode», da bi policija odstranila plošče z monarhističnim imenom in postavila nove z republikanskim.

+ **Dnevi gredo in «Hrvat» šteje gumbe,** kdaj bo vlada razpustila HRSS. Njegov beograjski dopisnik mu dnevno pošilja poročila, kakšno mnenje prevladuje v vladi. Tako tudi včeraj poroča: «Vlada prevzema vso odgovornost za postopek proti HRSS. Izjavilo se bo, da se HRSS smatra za illegalno organizacijo in oblasti bodo proti njej kot takšni morale postopati po zakonu o zaščiti države. Končno navaja «Hrvat», da je neki član vlade izjavil njegovemu dopisniku: «Posebnih sklepov (o razpustu stranke HRSS) ne bo, ker je ugotovljeno, da je HRSS isto kakor komunistična stranka!» Glasom dr. Mačkovih izjav je «vseeno», kaj vlada stori. «Hrvat» pa bo še nadalje prinašal informacije direktno iz ministrskih kabinetov.

+ **Hrvatski klerikalci ne marajo davidovićevcev.** Davidovićevci so hrvatskim klerikalcem ponudili kooperacijo za volitve. Toda klerikalci so jo odbili. Na sestanku obojestranih delegatov, ki se je vršil te dni v Zagrebu, so klerikalci izročili davidovićevcem zaključek vodstva HPS, ki predlog kooperacije odbija z izrecnim poudarkom, da sta dve taki davidovićevski osebnosti kakor dr. Tomljenović in dr. Angjelinović povsem neumestni za skupne kandidature. Ta resolutni odklon je vrlo značilen, ako se uvažuje, da so hrvatski klerikalci bolj kakor kdo drugi potrebni kooperacije za volitve, a jo vzlic vsemu odklanjajo s takimi sporazumaškimi netopirji kakor sta Tomica Ambrela in Grgur Angjelinović. Naši klerikalci niso tako skrupulozni; njim bi se hotelo slovenskih davidovićevcev, pa jim ne rastejo na naši zemlji.

Iz demokratske stranke

V nedeljo dne 7. decembra se vrši občni zbor k. o. JDS za **Cerknico** ob 3. uri popoldne. Udeleži se ga g. dr. Rape iz Ljubljane.

Na Jesenicah se vrši okrožni sestanek za radovljiški okraj istega dne ob 2. uri popoldne v restavraciji g. Humra. Udeleži se ga g. Franc Majcen iz Ljubljane.

V Dobrunjah se vrši občni zbor k. o. JDS v telovadnici g. Anžiča ob 2. uri popoldne. Pride delegat iz centrale.

V Novem mestu se vrši okrožni sestanek za novomeški in črnomeljski okraj ob 1. uri popoldne v Čitalnici. Udeleži se ga delegat iz Ljubljane.

IZ OKROŽNEGA TAJNIŠTVA JDS ZA NOTRANJSKO.

Cerknica: Občni zbor krajevne organizacije se vrši v gostilni Kopitar, dne 7. decembra ob 14. uri. Istega se udeleži g. dr. Rape.

Rakek: Okrožni sestanek JDS za Notranjsko se vrši v gostilni g. župana Steržaja na Rakeku, dne 8. decembra ob 16. uri Udeleži se ga prof. Majcen.

Dol Logatec: Dne 8. decembra se vrši sestanek JDS, katerega se udeleži dr. Rape.

IZ ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV.

Na Rakeku se vrši danes predavanje (g. Blagajne) o radiotelefoniji, združeno z radio-koncertom pri g. Domicelju. — Isto predavanje se vrši v nedeljo v **Cerknici** pri g. Žumru in v pondeljek v **Dol. Logatcu** v »Sokolskem domu«.

V nedeljo dne 7. t. m. se vrše sledeča predavanja:

Sodražica. Prof. Fran Dolžan »O postanku sveta«. Podrobnosti na lepakih.

Štepanja vas. Predava gosp. ravnatelj Lovro Tepina ob 4. uri popoldne v sokolski telovadnici »O prvi pomoči živini v sili«.

Rečica - Bled. Predava g. prof. Josip Jeras »Slike iz nacionalne zgodovine in svetovne vojne«. Podrobnosti na lepakih.

Brusnice pri Novem mestu. Predava g. Fran Malasek ob 7. uri zjutraj v prostorih g. Martina Lenarčiča »O splošnih poljedelskih vprašanjih«.

Birčna vas pri Novem mestu. Predava g. ravnatelj Anton Mervič ob 14. uri v prostorih g. Zupančiča »Naša bodočnost, gospodarski razvoj«.

Železniki. Predava dr. Joža Bohinjec v Sokolskem domu ob 4. uri popoldne »O nezgodnem in bolniškem zavarovanju«.

Borovnica. Predava g. inž. Ante Ružič v sokolski telovadnici ob pol 8. uri zjutraj »O gozdarstvu«.

Vrhnika. Predava dr. Čadež v sokolski dvorani ob 3. uri popoldne »O zemeljskih katastrofah«.

Ihan. Predava g. Anton Likozar v prostorih g. Mihelčiča ob pol 4. uri popoldne »O splošnih gospodarskih vprašanjih«.

Grosuplje. Predava g. ravnatelj Pestotnik ob 3. uri popoldne »O prvi pomoči živini v sili«.

Najnoveiši mladinski knjigi

Vl. Levstik, Deček brez imena in druge zgodbe.
Vez. 30 Din, broš. 25 Din, pošt. 1.50 Din.
Dom. Filip, Kako so se vragi ženili in druge pravljice.
Vez. 35 Din, broš. 30 Din, pošt. 1.50 Din
priporoča za Miklavža in Božič

Tiskovna zadruga v Ljubljani
Prešernova ulica 54.

Naši kraji in ljudje

Prepoved slovenskih predstav ukinjena

Iz Trsta poročajo, da je tržaška prefektura obvestila jugoslovenskega poslanca dr. Wilfana, da je odredba o prepovedi prireditev v slovenskem in hrvatskem jeziku preklicana. V veljavi pa ostane še nadalje cenzura besedil.

K temu uradnemu obvestilu pripominja tržaška «Edinost»: «Ta preklic nas ne preseneča, ker smo bili prepričani, da se taka odredba ne more vzdržati.» Nadalje naglaša list, «da slovensko ljudstvo ni zadovoljno, da se naredba le formalno prekliče, ampak je za pomirjenje javnosti absolutno potrebno, da preneha vse oviranje delovanja slovenskih in hrvatskih društev. «Slovenci,» naglaša «Edinost», tudi ne nastopamo proti pametnemu nadzorovanju delovanja društev od strani oblastev. Povedati pa moramo, da bi bila za vsa društva naravnost neznosna šikana, ako bi se za namene cenzure zahtevali prevodi raznih dramatičnih del, ki se uprizarjajo na odrih. V ta namen morajo oblasti, ki upravljajo Julijsko Krajino, imeti na razpolago ljudi, sposobne za cenzuriranje slovanskih del. Treba je tudi, da se ta posel vrši hitro, da bodo društva pravočasno obveščena o eventualnih ukrepih cenzure.»

Končno naglaša «Edinost», «da preklica prepovedi ni smatrati morda za kako politično zmago. Nam ni do takih lavorik, pač pa nam je v zadoščenje, da se je vsaj za hip na merodajnih mestih uveljavilo pravo spoznanje. O kaki zmagi bomo mogli govoriti šele tedaj, ko bodo taki ukrepi sploh nemožni. Dolžnost naša pa je, da se v imenu društev zahvalimo poslancu Wilfanu za njegovo energično posredovanje tako v Trstu, kakor tudi v Rimu.»

Krvav roman ameriškega podkonzula v Beogradu

V četrtek se je odigrala v Beogradu krvava drama, v kateri sta glavna junaka beograjski ameriški podkonzul Dayton in njegova prijateljica Ana Uzunajtis. Drama se je vršila v Birčaninovi ulici št. 6 dopoldne. Ob tem času so opazili pasanti podkonzula Daytona na cesti v spalni obleki in popolnoma krvavega. Opotekal se je proti angleškemu konzulatu, ki se nahaja v neposredni bližini. Z veliko težkočo je prosil v konzulatu tolmača, naj obvesti policijo, da se je zgodila v Birčaninovi ulici št. 6 strahovita nesreča.

Tolmač je odhitel takoj na policijo, nakar sta odšla dva policijska uradnika na lice mesta. Dayton je bil do treh na konzulatu, nakar so ga prepeljali v bolnico. V navedeni hiši sta našla policijska uradnika gospico Ano Uzunajtis mrtvo na tleh. Ležala je v mlaki krvi, držeč v roki samokres. Številne rodbine, ki stanujejo v hiši, niti slišale niso štirih strelov, ki jih je oddala Uzunajtisova. Dayton sam je smrtno nevarno ranjen. V sobo je dospel pozneje zdravnik, ki je ugotovil, da ima nesrečnica na levem sencu in na levi roki težko rano. Uzunajtisovo so prepeljali takoj v prosekturo.

Pri zaslišanju je podkonzul Dayton izpovedal sledeče: Vstal sem ob 8. zjutraj in hotel zakuriti peč. Na sebi sem imel samo spalno srajco. Ko sem bil tako zaposlen pri peči, je stopila k meni gospica Uzunajtis, s katero sem imel skupno gospodinjstvo in me vprašala: «Povej mi enkrat, ali me misliš poročiti ali ne?» Bil sem presenečen in odgovoril: «Ne!» Nato je vzela iz omarice steklenico esence in mi jo izročila. Istočasno je oddala na mene tri strele. Prestrašil sem se, vendar pa sem bil še toliko prisoten, da sem ji onemogočil nadaljno streljanje, nakar sem pobegnil iz hiše.» Tako pripoveduje podkonzul Dayton.

Preiskava se vrši sicer z vso strogostjo, vendar pa je dogodek sam še vedno nepojasnjen. Še vedno je skrivnost, ali se je Uzunajtisova sama usmrtila ali je bila ustreljena, čeprav govore razne okoliščine za samomor. Gogodek je prav cat roman. Roman je pričel v Kovnu na Litvanskem in je končal v Beogradu. Uzunajtisova se je seznanila z ameriškim podkonzulom približno pred letom dni. Stara je bila 28 let, krasotica in čudovite postave. Med obema se je kmalu razvila intimna ljubezen. Dayton je prišel avgusta v Beograd, kjer se je nastanil v Birčaninovi ulici. Dne 23. septembra je prišla iz Kovna tudi gospica Uzunajtis in dobila stanovanje v isti hiši, ravno poleg Daytona. Obe stanovanji so ločila le vrata. Neki Daytonov uslužbenec pripoveduje, da je podkonzul naročil v sredo sobo v hotelu «Bristol». Sedaj nastane vprašanje, zakaj se je hotel izseliti iz starega stanovanja. Domneva se, da je prišlo med obema do hudih sporov. Ona bi morala odpotovati v Kovno, a je podaljšala svoj potni list do 25. decembra. Dayton je bil včeraj röntgeniziran in je bilo ugotovljeno, da ima tri težke poškodbe. Samokres, ki so ga našli pri Uzunajtisovi, je bil njegova last.

Po najnovejših poročilih se vedno bolj potrjuje sum, da je Dayton sam ustrelil svojo ljubico in nato še samega sebe težko ranil. Več prič je namreč izjavilo, da je podkonzul zapustil stanovanje, ko je bila Uzunajtisova že mrtva. Preiskava se nadaljuje in je upati, da bo dogodek kmalu pojasnjen.

Porote

Ljubljana, 5. decembra.

DEMON ALKOHOL.

Današnja dopoldanska razprava je imela za predmet žalostne posledice preobilo zaužitega alkohola. 21letni čevljarski pomočnik Franc Zupan iz Kranja je bil obtožen, da je v sovražnem namenu izbil Janezu Potočniku desno oko. Ko so se namreč na letošnjo binkoštno nedeljo okrog polnoči vračali precej natreskani fantje iz gostilne Benedik v Stražišču proti Kranju, so srečali na savskem mostu gručo enako razpoloženih vaščanov, med katerimi se je nahajal tudi Janez Potočnik. Naenkrat je bilo čuti klic: Auf biks! in kot običajno, je ta petelinji krič razburil vse navzoče in Potočnik je stavil nasprotno gručo na odgovor. Tedaj pa ga je obdolženec napadel, udaril s ključem po desnem očesu, in mu ga izbil ter s tem povzročil tudi trajno oslabljenje vida. Obdolženec je pri razpravi priznal dejanje, zagovarja pa se, da je bil napaden od Potočnika in da je ravnal le v silobranu. Vsled tega je porotno sodišče stavilo porotnikom dve vprašanji, prvo glede namerno prizadejane težke telesne poškodbe in drugo glede prekoračenega silobrana. Porotniki so soglasno zanikali obe vprašanji, nakar je bil Fr. Zupan oproščen. Zagovarjal ga je odvetnik dr. Beno Sabothy iz Kranja.

SMRTNA OBSODBA RADI DETOMORA OZ. UMORA.

Druga razprava se je vršila proti 29 letni služkinji Mariji Blatnik, o kateri smo že obširno poročali o priliki njene aretacije. Njeno življenje je posledica za nemarjene vzgoje in prezgodnje samostalnosti. Kot nezakonska hči l. 1919. umrle delavke Apolonije Blatnik je stopila že s 14. letom v službo in je od takrat služila pri najrazličnejših gospodarjih. Tako je začetkom l. 1921 stopila v službo pri M. T. v Novem mestu in tam koncem januarja istega leta povila dete moškega spola, ki ga je takoj po porodu zadavila z robcem in truplo položila pod neko smreko v bližini novomeškega kolodvora, kjer so je delj časa nato našli orožniki že napol razjedeno. Dasi je takrat priznala svojo krivdo, vendar ni bila obsojena radi detomora, temveč le radi prestopka neprijavljenega poroda, ker so zdravniki konstatirali, da je imel otrok tudi počeno lobanjo in se torej ni dalo več z gotovostjo trditi, da je nastopila smrt vsled zadušenja. Po prestanem šesttedenskem zaporu je Blatnikova služila še do l. 1923. v Novem mestu. Tamkaj se je seznanila tudi z železniškim delavcem Jožefom Safličem, s katerim je zanosila. Ko se je bližal čas poroda, je odšla v Ljubljano, ter je bila sprejeta na deželni bolnici kjer je dne 3. marca t. l. rodila dete ženskega spola. Dne 12. marca je bila nato odpuščena iz bolnice. Pri odhodu je vzela iz stranišča kos zavržene rjuhe s štampiljko deželne bolnice. Odšla je na ljubljanski kolodvor in si kupila vozni listek za Novo mesto. Med vožnjo pa ji je stopilo jasno pred oči, da z otrokom pravzaprav ne more nikamor in prišlo ji je na misel, da bi se ga znebila. Zato je izstopila v Grosupljem in se napotila proti Rusovemu kozolcu. Tam je otroka zadušila z roko in ko je videla, da ne diha več, ga je položila pod kozolec, kjer ga je hlapec Josip Kolenc našel 31. marca že precej razdenega od podgan. Po dejanju se je vrnila v Ljubljano in stopila v službo kot dekla pri pekovskem mojstru Viljemu Bizjaku. Začela je ljubavno razmerje s hlapcem I. T., ki jo je pa kmalu naznanil gospodinji, češ da ga je spolno okužila. Gospodinja jo je nato predala policiji, ki je takoj spoznala v nji že delj časa iskano detomorilko, katero je izdal v prvi vrsti kos rjuhe z uradno štampiljko. Obdolženka je takoj priznala svoje dejanje v polnem obsegu.

Današnja razprava je znova predočila vse žalostne posledice nemarne vzgoje in lahkomiselnosti.

Porotnikom je bilo stavljeno samo vprašanje glede krivde umora, ki so ga potrdili z 11 proti 1 glasu, nakar je bila Marija Blatnik obsojena v smrt na vešalih. Predlagana pa bo v pomilostitev. Vzela je razsodbo mirno na znanje.

Novo mesto, 5. decembra.

ROPARSKI NAPAD PRI TEMENICI.

Ignac Kralj, delavec v Tanči Gori pri Črnomlju je iskal 6. julija 1922 v Litiji in okolici voznika, ki bi ga popeljal do Radohove vasi. Pogodil se je končno z Vinkom Strmljanom. Pot ga je vodila preko glasovitega klanca pod gradom Wagenspergom. Do takrat sta sedela oba spredaj na deski. Pod gradom pa je I. Kralj nenadoma začel tožiti, da mu je slabo in da se bo raje vlegel zadaj na voz. Potoma sta se na več krajih ustavila in Kralj je neprestano silil voznika k pijači. V Klančarjevi gostilni v Leskovcu se je Kralj pričel zanimati za vrednost voza in konja in izpraševal za ceno. Na potu proti Temenici do Fajdige, ko je bil konj v polnem teku, je Kralj nenadoma brez vsakega povoda udaril od zadaj z ušesom sekire spredaj sedečega Strmljana po glavi. Nahajala sta se ravno v gozdu med Subračem in Temenico, že blizu Fajdigove hiše. Voznik Strmljan je imel še toliko moči, da je vprašal Kralja, zakaj ga je udaril, nakar je padel v nezavest na tla in se zavedel šele naslednjega dne.. O konju in vozu ni bilo ne duha ne sluha, sam pa se je znašel na tleh malo vstran od ceste. S težavo je vstal in odšel k Fajdigi, kjer je popisal ves dogodek. Kralj je naslednjega dne v Rožancu ponujal posestniku Brinskoletu voz in konja na prodaj, kar pa je ta odklonil in nato izginil, pustivši voz in konja na prostem v Rožancu. Na vozu so se videli še madeži krvi. Kralj je bil 9. julija 1922 aretiran in izročen sodišču v Črnomlju, ki pa ga je kmalu izpustilo, ker je bil takrat samo osumljen tatvine. Dne 11. julija pa je črnomaljsko sodišče zvedelo iz časopisov o roparskem napadu na Temenici in odredilo vnovič aretacijo Kralja, ki pa je med tem pobegnil v Avstrijo in pozneje v Italijo ter se vrnil šele začetkom novembra 1923, nakar je bil vnovič aretiran.

Obdolženec taji vsako krivdo, zanika roparski napad ter se zagovarja predvsem s pijanostjo in da ga je med vožnjo med prerekanjem najprej napadel voznik sam z bičem, da je krvavel po glavi. Voznik Strmljan pa je izpovedal kot priča, da ga je Kralj udaril brez povoda od zadaj s sekiro po glavi. Očividno je skrbno zamislil svoj zločinski načrt, hoteč se polastiti konja in voza.

Ignac Kralj je bil obsojen na 3 leta težke ječe. Zagovornik je priglasil ničnostno pritožbo. Senatu je predsedoval dr. Dolenc, votanta sta bila višji sod. svet. dr. Hrašovec in okrajni sodnik Božo Romih, obtožbo je zastopal namestnik drž. pravdnika Kovač, zagovornik pa je bil dv. svet. Garzarolli.

S tem je bilo zadnje letošnje porotno zasedanje v Novem mestu zaključeno.

Celje, 4. decembra.

VELIKA TATVINA V GRADU NOVO CELJE.

Pred poroto sta se zagovarjala danes 34letni brezposelni Viljem Kranjc, rojen v St. Martinu v Rožni dolini in 26letni brezposelni mesar Anton Keršič iz Loke pri Mariboru obtožena radi večjih tatvin, ki sta jih izvršila tekom meseca marca in majnika.

V noči na 3. marca je bilo vlomljeno v zaklenjeno garažo Franca Kokalja v Celju. Ukradenih je bilo več delov avtomobila, plašč, zračne cevi in drugo v vrednosti 9652 Din. Poizvedbe niso mogle podati nikake podlage, da bi se izsledilo tatove.

V noči od 13. — 14. marca pa je bilo vlomljeno v grad Novo Celje pri Petrovčah, last Davorina Turkovića, ter pokradeno raznega srebrnega orodja, kinča, spominov, namiznih rjuh in koc v skupni vrednosti okrog 100.000 Din. Orožništvo v Žalcu je obvestilo o tej veliki tatvini posamezne varnostne postaje, zlasti pa Zagreb, kjer bi utegnili storilci razpečavati ukradeno blago. Na podlagi dobljenih informacij je zagrebška policija kmalu dognala, da so razni draguljarji kupili srebrnino, ki jo je Davorin Turković spoznal kot svojo last. Poizvedbe so tudi podale, da je to srebrnino prodajala neka Slavka Payer, katero je dobila od Leonore Kranjc.

S tema dvema osebama pa je bila odkrita naenkrat velika tatinska zalega, ki je izvrševala svoj tatinski poklic po Sloveniji in Hrvatskem. Od mnogoštevilnih članov je bilo mogoče ugotoviti samo Viljema Kranjca, Antona Keršiča, Franca Košanjca, Leonoro Kranjc in Slavko Payer. Moški so kradli, ženske pa v Zagrebu razpečavale ukradeno blago.

Leonora Kranj je začetkom trdila, da je dobila srebrnino od nekega kapetana, se je pa pri tem zapletla v protislovja in morala končno priznati resnico, od kod je dobivala ukradeno blago. Slučaj pa je hotel, da je policija skoro istočasno aretirala tudi Antona Keršiča in Janeza Košanjca, ki sta s ponarejenimi ključi vdrla v zaklenjeno kapelico sv. Jurija v Maksimiru v Zagrebu. Nameravala sta vzeti mašno obleko in druge dragocenosti ter jih razpečavati na Štajerskem. Ko se jima je istočasno predočila navedba Leonore Kranjc glede tatvine pri Turkoviću sta oba obsežno priznala, da sta jo izvršila v družbi Viljema Kranjca.

Že tekom sodne preiskave, a tudi pri glavni razpravi se je videlo, da so se obdolženci sicer preje med seboj zmenili, kako se bodo zagovarjali, a da so jih razne okoliščine tako razdvojile, da se njihove navedbe nikakor niso strinjale.

Oba obdolženca sta na razpravi trdovratno tajila vsa dejanja in preklicala tudi vse to, kar sta priznala v preiskavi. Govorila sta izključno le nemški. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede hudodelstva, nakar je bil obsojen Viljem Kranjc na šest, Keršič pa na štiri leta težke ječe.

Dame pozor!

Na serijo izgotovljenih družabnih toalet, damskih kot dekliških. Zadnji pariški modeli. Cene vsakomur dosegljive.

Modni atelije M. Sarc, Kongresni trg 4-I

Danes premijera

veličastnega filma

HELENA

Vsled ogromnih izdatkov cene sledeče: Din 7·—, 9·—, 11·—, 13·—, 14·—, 18·—.

Predprodaja vstopnic ves dan!

Predstave ob delavnikih ob 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri. Ob nedeljah in praznikih ob 1/2 11., 3., 1/2 5., 6., 1/2 8. in 9. uri.

Kino Ljubljanski dvor

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama.

Sobota, 6.: «Šestero oseb išče avtorja». P.

Nedelja, 7. ob 3. pop. pri znižanih cenah: «Firma P. B.» Izv. Ob 8.: «Veronika Deseniška». Izv.

Pondeljek, 8. ob 3. pop.: «Mogočni prstan». Mladinska predstava Izv. Ob 8.: «Sumljiva oseba». Izv.

Torek, 9.: Zaprto.

Ljubljanska opera.

Sobota, 6.: Zaprto.

Nedelja, 7. ob 3. pop. «Gorenjski slavček». Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izv.

Pondeljek, 8. ob 3. pop.: «Rigoletto». Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Torek, 9.: Zaprto.

Mariborsko gledališče:

Sobota, 6.: «Peterčkove poslednje sanje.» Premijera. A.

Nedelja, 7. ob 15.: «Liliom». Ob 19.30: «Carmen». Gostuje g. Camarotta v vlogi Don Jose. C.

Pondeljek, 8. ob 15.: «Peterčkove poslednje sanje». (Mladinska predstava.) Ob 19.30 «Apolonov hram». E.

Nedelja in pondeljek v ljubljanskem gledališču. V nedeljo 7. t. m. in v pondeljek 8. t. m. priredi Narodno gledališče v Ljubljani šest predstav. Na željo izven-ljubljanskega občinstva je vpeljala uprava popoldanske operne predstave, ki so pokazale doslej veliko zanimanje. Zato bodo tudi v nedeljo in pondeljek štiri popoldanske predstave in sicer dve dramski in dve operni. Drama vprizori v nedeljo popoldne ob 3. velezabavno veseloigro iz trgovskih krogov »Firma P. B.«, v operi pa se poje v istem času priljubljena Foersterjeva opera »Gorenjski slavček« z gdč. Rozumovo v glavni vlogi in tudi sicer s prav dobro zasedbo. V pondeljek, 8. t. m. igrajo v drami ob 3. popoldne prvo mladinsko predstavo v tej sezoni, in sicer Milčinskega šegavo in slikovito pravljično igro »Mogočni prstan«. Ravnotako ob 3. popoldne pojo v operi večno svežo in privlačno Verdijevo opero »Rigoleto« z gospo Lovšetovo, gdč. Sfiligojevo, Betettom, Popovom, Kovačem in Pugljem v glavnih vlogah ter v režiji g. Bučarja. Dirigira g. Neffat. Zvečer 7. t. m. ob 8. bo v drami druga repriza Župančičeve velike tragedije »Veronika Deseniška«, v pondeljek 8. t. m. ob 8. zvečer pa se vprizori šaljiva in dovtipna Nušičeva veseloigra »Sumljiva oseba«. Vse navedene predstave se igrajo izven abonmanov. Za vse popoldanske predstave so cene znatno znižane.

IZ RAZSTAVE V JAKOPIČEVEM PAVILJONU.

Na umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu vzbuja občo pozornost lesena skulptura »Satira«, delo kiparja Ivana Napotnika. Skupina predstavlja troje mladih junakov v boju s strašnim zmajem — polžem. Prav posrečeno reprodukcijo v velikem formatu prinaša beograjski »Ilustrovani List« v svoji zadnji (47.) številki. Tam sta priobčena še dva Napotnikova umotvora: Skupina »Pogreb«, ki jo je umetnik izvršil pred leti še kot dijak Hellmerjeve šole na dunajski akademiji, in pa »Damski portret«, ki predstavlja soprogo znanega srbijanskega publicista in pisatelja.

Kakor poroča »Ilustrovani List« namerava Ivan Napotnik (čigar fotografija je tudi priobčena) v kratkem prirediti kolektivno razstavo svojih del v Beogradu.

Opozarjamo ljubitelje umetnosti, da posetijo umetniško razstavo, ki je odprta nepretrgoma od 10. do 5.

Izmed umetnin, ki so razstavljene na tej razstavi, so bila doslej prodana sledeča dela: Jama, Spomin na Ljubljano, Jama, Beograd - Bitoljska in Šantel, v bakarskem zalivu. Javilo so je tudi več interesentov za razstavljene umetnine in se je nadejati, s ozirom na bližnje praznike, da se bo še kaj prodalo, s čimer bi naši imovitejši krogi res dokazali, da imajo smisla za lepo umetnost in da vedo ceniti kulturno delo naših upodabljajočih umetnikov. Na željo, ki mu je došla iz publike, se je odbor odločil, da se bodo vršila vodstva po razstavi v nedeljo in v pondeljek in sicer obakrat ob 11. dopoldne in 2. popoldne. Naprosil je gg. dr. Mesesnela, Stanka Vurnika, F. Maroltа in A. Vodnika, ki prevzamejo to nalogo.

Zveza godbenikov za Slovenijo je dobila poziv iz Haaga od internacijonalne glasbene unije, naj pristopi v njeno organizacijo. Zveza je na svoji seji sklenila pristopiti. V interesu slovenskih glasbenikov je, da pristopi k Zvezi. — Prijave na naslov: Stritof, opera.

Popoldanske predstave v mariborskem gledališču. Prihodnjo nedeljo in na praznik, dne 7. in 8. decembra priredi Narodno gledališče prvič v tej sezoni tudi popoldanske predstave in sicer v nedeljo »Liliom«, v pondeljek pa prvo mladinsko predstavo »Peterčkove poslednje sanje.«

Umetniška razstava v Mariboru. — Umetniški klub «Grohar» v Mariboru je v svoji zadnji seji sklenil prirediti v tekočem mesecu v veliki kazinski dvorani razstavo grafike in akvarele. Razstava, ki se bo otvorila v nedeljo 14. t. m. bo trajala do konca tega meseca.

Koncert zagrebškega kvarteta v Beogradu, ki se je vršil te dni, je dosegel najlepši uspeh. Kakor znano, so se na tem večeru izvajala tri dela: Beethovenov kvartet v C-molu, Debussyjev kvartet v G-molu in kvartet domačega skladatelja Štolcerja-Slavenskega, ki je bil na sporedu letošnjih mednarodnih glasbenih svečanosti v Donaueschingenu. Beograjska kritika produkcijo silno hvali in izraža željo, da bi jim prišli Zagrebčani še večkrat v goste.

Nova Begovićeva drama. Hrvatski pisatelj Milan Begović je napisal dramo «Božji človek» in je delo izročil upravi Nar. gledališča v Zagrebu. Drama pride na oder še letos.

Pravda za «Hamleta», ki je nastala med srbskima književnikoma Stefanovićem in Pandurovićem, se nadaljuje. Sedaj priobčuje pesnik Sima Pandurović v beograjskih listih izjavo, v kateri srdito napada svojega protivnika ter pravi, da mu ni znano, če je Stefanović zares vložil tožbo proti njemu. O izidu te literarne afere bomo po možnosti poročali.

Gostovanje Selme Kurzove v Pragi. Znani praški gledališki ravnatelj Kramer je pravkar sklenil z dunajsko koloraturno pevko Selmo Kurzovo pogodbo, v kateri se je umetnica obvezala parkrat gostovati v Pragi. Prva dva nastopa bo imela pevka dne 9. in 10. decembra: prvič bo pela v Verdijevi »Traviati«, drugič v »Trubadurju«.

Domače vesti

SVETI MIKLAVŽ.

Dne 2. decembra 1914 je padel Beograd. Točneje, tega dne se je izvedelo, da so ga Avstrijci zavzeli «v dar cesarju», ki je na ta dan imel menda obletnico vladanja. Zvečer je Glasbena Matica imela koncert. Malo pred koncertom smo izvedeli za tužno «veselo vest», ki je porazno vplivala na nas. Matičnim pevcem so se stisnila grla. Ta večer so slabo peli. Čast jim zato!

Drugi dan so se izvedele podrobnosti. Baje je generalmajor Frank zavzel mesto na čelu hrvatskih čet, ki so s hrvatsko trobojnico privihrale na Kalimegdan itd. Z ljubljanske Kazine pa je zavihrala pruska, z grajskega stolpa in nešteto hiš črnožolta cunja. Nemško-klerikalna polovica Ljubljane je bila hrupna, radostna in ohola, naša polovica pa tiha, nema. Tako torej, Hrvati? In naš Beograd je padel? Na svojih sestankih smo se vseeno bodrili in brali «Corriere della Sera».

To je trajalo tri dni, do svetega Miklavža, ki je nastopil jasen in mrzel, a prinesel nam je najlepši dar. Miklavžev sejem je bil živahen, in vsem nam je bilo videti z lic, kako se radujemo! Hej, Beograd je zopet padel, «nazaj padel», prekrstili smo ga v «Frankfurt an der Donau», ker je general Frank moral naglo «furt», in govorili smo, da imajo ta dan god trije Miklavži, ruski car, črnogorski kralj in srbski premier, in da je sveti Miklavž naš najljubši svetnik.

Slično kakor v Ljubljani, bilo je tudi v Gorici, kjer so rajali v Trgovskem domu in je drugi dan mladi Kaltenegger rekel: «Mir scheint, mir scheint . . .»

Ta Miklavžev večer je bil naš najlepši, kar ga pomnim, od svojega prvega spomina do danes. Bil je Miklavžev dar optimizma, vere v končno zmago. Dan prve velikanske blamaže nasprotnikov.

Evo, danes, po desetih letih, sicer ni takšnega dogodka, toda optimizem se vrača in je v bistvu obrnjen v isto smer, kakor takrat. Krampus se je spremenil: Svetozar Pribičević in Gregor Žerjav strašita one, ki so pred desetimi leti hodili visokozravnano in samozavestno in nam pripovedovali o «katoliški koncepciji jugoslovenskega zbližanja». Ta federalistična ideja bo podlegla dne 8. februarja, ali tudi če mesto pričakovanih 180 mandatov dobimo vseh 300, ne bom tako vzradoščen, kakor smo bili na svoj najlepši Miklavžev večer. **M. A. C.**

*

* **Iz «Uradnega lista».** «Uradni list» ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 112. številki pravilnik o draginjskih dokladah k rentam iz zakona o pokojninskem zavarovanju, na kar opozarjamo interesente.

* **Osebna vest.** Gospod Josip Šest, režiser ljubljanskega gledališča, je dobil kot vodja dramatične šole častni naslov profesorja.

* **Božične počitnice na šolah v Sloveniji.** Prosvetni minister je odredil, da trajajo za letos v Sloveniji na vseh šolah božične počitnice od 24. decembra 1924. do vključno 6. januarja 1925. V krajih, kjer so srednje in meščanske šole, se zaključi pouk dne 23. decembra ob 12. uri.

* **Znižane vozne cene na železnicah.** Z novim letom stopi v veljavo pravilnik, ki ga je nedavno izdalo prometno ministrstvo glede voženj oficirjev in državnih uradnikov na vseh progah naših državnih železnic. Vsebino pravilnika je «Jutro» pred kratkim že objavilo. Znižani vozni listki se bodo izdajali na podlagi legitimacij, ki jih izdajo železniške direkcije vsem osebam, ki so vložile tozadevne prošnje.

* **Potres v Jugoslaviji.** Glasom poročila prof. Belarjevega observatorija pod Triglavom so v noči 3. decembra ob 22.40 vsi potresomeri zabeležili precej močan, iz dveh sunkov obstoječ bližnji potres. Ognjišče je bilo oddaljeno od observatorija pod Triglavom kakih 140 kilometrov. Naslednjega dne okoli 11.29 dopoldne so aparati vnovič zabeležili manj močan bližnji potres. Ognjišče je bilo v smeri proti jugozapadu oddaljeno približno 130 kilometrov.

* **Hidroelektrična centrala pri Krškem.** Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal odlok, s katerim se daje mestni občini Zagreb dovoljenje za gradnjo hidroelektričnih naprav v svrho izrabljenja vodne sile reke Save pri Krškem, in sicer za naravni padec reke med Rajhenburgom in Brežicami, ki znaša nad 17 metrov. O projektu smo svojedobno že obširno poročali. Gradbeni troški so proračunjeni na 25 milijonov dinarjev. Gradnja bo trajala štiri leta, tako da se bo ta za Zagreb in za savsko dolino velevažna naprava najbrže leta 1930. izročila svojemu namenu.

* **Nered v železniški upravi.** Prejeli smo: «Pisarniško osobje v mariborski železniški delavnici dobiva že nekaj mesecev plačo jako neredno. Danes je četrtega in še niso dobili svoje že itak pičle plače. Uradniki, navajeni edino na službene prejemke, težko čakajo izplačila, ker imajo plačilne obveznosti. Apeliramo na pristojni urad, da izposluje pravočasno izplačevanje. Uradniško osobje vrši vestno svoje dolžnosti, zato je zahtevati, da je za svoje točno delo tudi točno in pravočasno izplačano. Ta nered nagiba k nezadovoljnosti. Za danes naj zadostujejo te vrstice». Ta dopis govori dovolj jasno. Še žalostneje je, da so takšni dopisi potrebni baš za Miklavža in da se uprava ni pobrigala, da bi bila pravočasno preskrbela potrebne vsote. Ali naj se takšen neodpustljiv «šlendrijan» še ponavlja? To se pravi podpirati defetiste!

* **Lekarne in število prebivalstva.** Ministrstvo za narodno zdravje namerava po vseh večjih krajih upoštevati razmerje med številom lekarn in številom prebivalstva. Vsak kraj, ki ima vsaj 2000 prebivalcev, naj dobi po eno lekarno, a krajih, ki štejejo 5000 prebivalcev, p dve lekarni, večji kraji pa na vsakih 5000 prebivalcev po eno lekarno. V kratkem bo razpisan natečaj za nove lekarne.

* **Visoka pedagoška šola v Zagrebu.** Na visoki pedagoški šoli v Zagrebu je vpisanih letos 18 slovenskih učiteljev. Za tiste, ki imajo jezikovno skupino, je namesto srbohrvaščine uvedena slovenščina, ki jo predava profesor dr. Fran Ilešič. Vendar je ena ura srbohrvaščine obvezna tudi za slovenske slušatelje.

* **Nova telefonska zveza Beograd-Bukarešta.** Dne 2. decembra je bila izročena prometu nova telefonska zveza Beograd-Bukarešta. Prvi razgovor na novi progi se je vršil med rumunsko kraljico in njeno hčerjo našo kraljico Marijo.

* **Pomanjkanje pitne vode v Dalmaciji.** Iz Dubrovnika poročajo, da je v tamkajšnji okolici nastalo občutno pomanjkanje pitne vode, a manjka tudi vode za kuho in pranje. Ljudje pijejo tudi kalno vodo. Bati se je, da se vsled tega pojavijo bolezni.

* **Silen vihar na Kvarneru.** Kakor nam javljajo s Sušaka, je v noči od četrtka na petek divjala na Sušaku silna nevihta z viharjem. Naliv je trajal celo noč in deloma tudi še včeraj dopoldne. V četrtek dopoldne ob 11.45 se je čutil na Sušaku močan vertikalni potresni sunek. Ljudje so se sicer preplašili, škode pa potres ni napravil.

* **Smrt vsled opeklin.** Pri sušenju lana se je včeraj dopoldne v Dobrem polju pri Radovljici močno opekla 62 letna Marjeta Puher. Prepeljati so jo hoteli v ljubljansko bolnico, a je vsled hudih opeklin že na potu umrla. Prepeljali so jo zato v ljubljansko mrtvašnico.

* **Samomor zaradi defravdacije.** V Zenici pri Sarajevu je povzročil samomor Aleksandra Savića, uradnika pri okrajni pomožni zadrugi, veliko senzacijo. Nadzorstvena oblast je prišla na sled poneverbi zneska 26.000 dinarjev, ki jih je Savić tekom pol leta prisvojil v škodo zadruge. Ko ga je hotela policija v torek aretirati, je Savić potegnil revolver in se pred policijo ustrelil.

* **Neznan goljuf.** V podružnici Slavenske in Ljubljanske kreditne banke v Mariboru se je pred kratkim pojavil okrog 28 letni, hrvatsko govoreči, eleganino oblečen moški in se predstavil za pooblaščenca časopisa «Ekonomist», lista za poglabljanje bančnih, trgovskih in obrtnih interesov v Zagrebu. Imel je s seboj originalne naročbene liste za leto 1923., katere je brzkone ukradel v upravi lista. Na podlagi naročbenih listov je izvabil od Kreditne banke 1200 Din, od Slavenske pa 200 Din. Šele po izplačilu sta obe banki opazili, da sta nasedli goljufu, ker sta list že lansko leto plačali. Ker je mogoče, da se bo tujec poskušal okoristiti na ta ali sličen način še kje drugod, se pred njim svari.

* **Radi nenravnosti obsojen kaplan.** — Kaplan F. L. iz Slov. goric je bil pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen na 14 dni zapora radi prestopka proti javni nravnosti. Kaplan pa še dalje opravlja službo božjega namestnika in je hud klerikalen agitator. Toliko v album, kadar bo «Slovenec» zopet pavšalno govoril o nemoralnosti svojih političnih nasprotnikov.

* **Čajne mešanice znamke «BUDDHA»** so sestavljene iz najfinejših indijskih in kitajskih čajev. Zahtevajte povsod čaj v originalnih zavitkih z znamko «Buddha».

* **Vlomi v Krškem.** Neznani zlikovci so vlomili v noči na 31. novembra s pomočjo ponarejenih ključev v gostilno Franca Vamča, odnesli okrog 700 Din gotovine in dva kg šunke. V isti noči so prišli vlomilci tudi v gostilno Edvarda Kriegerja ter pobrali kg sira. Par dni popreje so se splazili tatovi v gostilno Ivana Murka. Temu so ukradli 750 Din gotovine. Poskušali so vlomiti tudi pri urarju Pavlu Obidu, koder pa se jim vlom ni posrečil.

* **Vlom v Humu pri Ormožu.** Pišejo nam: Drzen tat je vlomil v hišo g. Alojzija Potočnika, nadzornika čekovnega zavoda v Ljubljani. Odprl je s ponarejenimi ključi velika vrata in vse sobe. Odnešeno je bilo mnogo posode in drugih reči v znatni vrednosti. Kakor lani, je vrnil ukradeno ogledalo, a ga poprej potrl. Tat je prebrskal tudi vse omare in predale. Orožniki pridno zasledujejo krivce.

* **Važna ugotovitev.** Da je Noe čital v mladosti «Mladega junaka», kasneje pa «Prerod» in okusil pristne brezalkoholne soke, se gotovo ne bi bil nikdar upijanil.

Dr. Oetker-jev vanilin sladkor

Dobi se povsod ali pa v tovarni

Jos. Reich v Mariboru

9018a II

Opustitev trgovine!

Blago za polovično ceno!

Moško sukno, damsko volneno blago, svila, posebno ugodno! — Istotam se proda oprava za manufakturno trgovino.

Jos. Bedrač, Aleksandrova cesta 12.

Pohod v planine

s pravimi „gojzerji" iz izbranega Chrom-usnja in sešitimi podplati, ki puste nogi svobodno gibanje, da so obtiščanci in žulji nemogoči, je turistu v največje veselje. Zato si iste nabavite čimprej pri **J. Brajerju, Ljubljana, Breg št. 1.**

Iz Ljubljane

u— **Miklavž je včeraj popoldne in zvečer oživil in napolnil ljubljanske ulice in dvorane.** Zlasti sokolske prireditve za mladino in odrasle so bile izborno obiskane. Od mladinskih prireditev so se žarečih obrazov vračali malčki s svojimi darili v rokah. In sedaj blaženo sanjajo o svetem Miklavžu, ljubkih angelčkih in hudih parkljih . . .

u— **Jugoslovenskemu novinarskemu združenju, sekciji Ljubljana, so naklonili povodom koncerta dne 1. decembra v korist pokojninskemu skladu udruženja Obrtna banka, Trgovska banka ter restavrater restavracije in kavarne Zvezda, g. Franjo Krapež po 500 Din, veletrgovec g. Anton Šarabon 100 in bivši pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar 50 Din. Vsem plemenitim darovalcem prisrčna zahvala!**

u— **Za večer Podbevšek - Kocjančič** predprodaja vstopnic v knjigarni Jugoslovenske Matice. 3453

u— **Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani** je revidiralo v zadnjem času prodajalne in obratovališča mlekarn, mesarjev, zeljarjev, pekov in drugih. V mnogih slučajih se je dognalo, da so bili lokali nesnažni in niso odgovarjali higijeničnim predpisom, ponekod pa se je prodajalo pokvarjeno blago, ali celo pod predpisano težo. Vse producente in prodajalce se je opozorilo, da morajo imeti prostore čiste, jedilne produkte brezhibne, blago pa mora imeti predpisano težo. Mleko se je večkrat kemično preizkusilo in kemična analiza je pokazala, da so nekatere prodajalke mleko ali posnele, ali pa zalile z vodo. Več prodajalcev se je ovadilo in strogo kaznovalo. Pregledala se je tudi vsa posoda, v kateri se mleko prevaža ali shranjuje ter se je imejiteljem posode strogo naročilo, da mora biti posoda brez nesnage in rje, nečiste posode pa se je odvzelo. Mnogi prekupujejo živila in dražijo s tem cene živilom na trgu. Vsakega prekupčevalca, katerega se bo zalotilo, se bo ovadilo in strogo kaznovalo, blago pa konfisciralo. V interesu občinstva samega je, da pazi pri nakupu živil in jestvin da so ista neskvarjena in čista, prekupčevalce in nedostatke pa javi tržnemu nadzorstvu.

u— **Nehigijensko odstranjevanje prahu.** Mestni magistrat razglaša: Po §. 97 cestno - policijskega reda za mesto Ljubljano je na ulici ter na oknih in balkonih proti cesti strogo prepovedano razobešati perilo, prezračevati in iztepavati posteljnino, preproge, cunje za prah itd. S kršenjem te prepovedi se dela velika škoda na zdravju vsemu mestnemu prebivalstvu, zlasti pa deci, kateri so milijoni bacilov, ki plavajo vsled nepravilnega odstranjevanja prahu v zraku, težko, celo smrtno opasni in pospešujejo zlasti tuberkulozo. Policijski organi imajo strog nalog naznaniti vsak prestopek, kateremu bo sledila občutna globa.

u— **Orkestralno društvo Glasbene Matice** javlja svojim članom, da se vrši prihodnja vaja za godala v nedeljo dne 7. t. m. točno ob 10. uri dopoldne. Točna in zanesljiva udeležba!

u— **Društvo za raziskovanje podzemskih jam** ima svoj občni zbor v soboto dne 20. decembra ob 18. uri na kr. univerzi I. nadstr., predavalnica zoološkega instituta.

u— **Umrli v Ljubljani.** Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Bogomir Primc, posestnikov sin, 4 leta. — S. Ivana Winfrida Škerl, usmiljenka, 46 let. — Josip Grablovic, železn. pis. sluga v pok., 75 let. — Marija Osterman, bivša kuharica, 82 let. — Marija Švelec, žena progovnega čuvaja, 36 let.

u— **Pomočniški zbor Gremija trgovcev v Ljubljani** je imel svoj redni občni zbor v četrtek dne 20. novembra ob pol 8. uri zvečer v prostorih Gremija trgovcev na Aleksandrovi cesti (palača Ljubljanske kreditne banke). Na dnevnem redu je bilo poročilo predsedstva in tajnika, volitev novega odbora in raznoterosti. V poročilu predsedstva je podal načelnik g. Riko Tory kratek pregled važnejših zadev iz zadnjega časa, tajnik g. Urbančič pa je podal obširnejšo sliko triletnega delovanja, osobito pa še delovanje zadnjega leta. Občni zbor ki je bil primeroma dobro obiskan, je poročilo odobrujoč vzel na znanje. Pri volitvi odbora je bil za dobo 3 let izvoljen nov odbor. Za načelnika je bil ponovno izvoljen stari borec za pravice privatnih nameščencev g. Riko Tory, za prvega podnačelnika podpredsednik društva Trgovskih in industrijskih nameščencev g. Miro Domicelj, za drugega podnačelnika pa g. Davorin Kugler, kateri ima tudi obilo zaslug, osobito za trgovske nameščence. Novi odbor obsoga same priznane in agilne moči, tako da je upati na obilo uspeha. Pri slučajnostih se je razpravljalo o delovnem času ter odpiranju in zapiranju trgovin in tu je občni zbor soglasno odobril stališče prejšnjega odbora, da se zahteva v Ljubljani načeloma 8-urni delavnik, le za trgovine s specerijo in delikatesami se dovoli izjemoma 9-urni delavnik. Razvila se je kratka debata o dokladah, ki naj jih pomočniški zbor uvede v svrho pokritja stroškov in občni zbor je na to pooblastil odbor, da tozadevno vse potrebno ukrene.

u— **Policijske prijave.** Od četrtka na petek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek ogrožanja javne varnosti, 1 prestopek pijanosti in ekscesa, 1 zaplemba flobertove pištole, 4 prestopki cestnega policijskega reda, 1 prekoračenje policijske ure, 1 samomor in 1 sum nesreče. — Aretaciji sta se izvršili dve in sicer: 1 radi prestopka nevarne grožnje in 1 radi nedostojnega vedenja.

u— **Na Francosko ga je pošiljal.** Dne 2. t. m. je prisedel v Kajfeževi gostilni v Florijanski ulici k delavcu Rudolfu Zorza z Iga tuj možakar in mu med pogovorom obljubil, da mu preskrbi delo v Franciji. V to svrho mu je lahkoverni Zorza izročil svojo izkaznico, izdano od Borze dela, nakar sta se po par kozarcih poslovila. Dne 4. t. m. pa pride nakrat v Ljubljano žena Zorze in mu pove, da se je zglasil pri njej neznan možki z njegovo izkaznico ter zahteval za moža praznično obleko in 300 Din, kar mu je ona tudi dala. Zorza je tedaj uvidel, da ne bo šel še tako hitro v Francijo in je pričel povpraševati za goljufom. Pri Kajfežu je nato tudi izvedel, da je ta tamkaj prenočeval in sicer pod njegovim imenom. Zlikovca zasleduje sedaj policija.

u— **Opozarjamo na oglas, ki naznanja razstavo v trgovskih prostorih tvrdke A. Šinkovic nasl. K. Soss, Mestni trg.**

u— **Českoslov. Obec v Ljubljani** oznanuje svym členum, že se každosobotni večirky odbyvaji v rest. «Zvezda» Jugoslov. hosti vitani. Loutkové divadlo v Nar. domu, v pondeli 8. t. m. «Marbuel». 3456

u— **Odbor pevskega društva «Ljubljanski Zvon»** vabi v društveni zbor pevce in pevke, ki imajo dober glas in posluh ter imajo resno voljo do rednega sodelovanja v zboru. Vpisovanje in preizkušnje od torka 9. do sobote 13. t. m. vsak večer od 6. do 7. ure v društvenih prostorih Narodni dom I., desno. 3457

u— **Godbeni odsek Sokola I.** poziva vse, ki so obljubili sodelovanje pri godbi na pihala, da se zanesljivo udeleže sestanka v nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne na Taboru. 3454

u— **O. Z. javnih nameščencev in upokojencev** izredni občni zbor bo v nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri v restavraciji pri «Levu» (Gosposvetska cesta). Dnevni red: Izpremememba pravil in slučajnosti. Več v «Našem Gl.» št. 32.

u— **V društvu «Soča»** predava danes v soboto v salonu pri «Levu» g. višji nadzornik Fr. Gombač o temi: «Potopis vožnje s kolesom (biciklijem) iz Ljubljane čez Koroško, Tirolsko, Gornjo Italijo v Francijo do Pariza ter nazaj čez Alzacijo Loreno, Švico, Bodensko jezero, Innsbruck, Celovec v Ljubljano (čez 3000 kilometrov). Opis doživljajev raznih mest ljudskih običajev ter kmetijskega in kulturnega razvoja v posameznih državah in deželah. K temu zelo interesantnemu predavanju vabimo vse naše člane in prijatelje «Soče». Začetek ob pol 21. uri zvečer. Vstop prost.

u— **Koncert v kavarni Evropa se** vrši danes, v soboto. Svira dravska divizijska godba. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost. 3455

u— **Mestna Orjuna Moste** pozivlja svoje članstvo na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne pri Prusniku, Moste. 3450

u— **Lepo darilo** je najboljše naložen denar, zato kupujte samo res lepe in porabne predmete, ki odgovarjajo današnji modi pri tvrdki P. Magdič, nasproti glavne pošte Razstava dne 7. in 8. t. m. Oglejte si tudi cene v izložbah. 3460

Радиотерма но купатило Лашко 2039a

је отворило зимску сезону. Службено констатирана висока радиоактивност наравно топлог врела 38° C. Лечи реуматизам, болн у бедру, женске болести и нервозу. Потпуно одржавање по умереним ценама у купалишту. За собу и купење 50% снижене цене. Лечница је удаљена 5 минута од станице Лашко

Iz Celja

c— **Celjsko učit. društvo** je zborovalo dne 4. t. m. v mali dvorani Narodnega doma v Celju ob prav povoljni udeležbi. Zborovanje je počastil tudi poverjenik UJU tov. ravnatelj Jelenc. Uvodoma je predsednik spodbujal navzoče k skupnemu in vztrajnemu delu, naglašujoč velepomembno geslo učit. prapora: En narod, ena država, en kralj. Poverjenik tov. Jelenc se je, burno aklamiran, prav odkritosrčno zahvalil za navdušen in prisrčen sprejem od vseh navzočih ter je poročal o delovanju centrale in delovanju našega poverjeništva. Pojasnjeval je zadevo predsednika našega Udruženja, o koji je žurnalistika skovala mnogo viharja, o interpelaciji glede izplačila razlike, o krivičnem zapostavljenju poročenih parov, o perečem členu 71. čin. zak., o izpremembi pravilnika radi voznih olajšav in o ponesrečeni delitvi šolstva potom političnih oblasti. Da smo vsaj deloma dosegli, kar imamo, smo izvojevali le s pomočjo našega Udruženja, ki je našlo hvalevredne opore pri šolskemu napredku naklonjenih političnih organizacijah. Naša dolžnost je, da se v bodoče še tesneje oklepamo stanovske organizacije in podpiramo strujo, ustvarjajočo moderni šolski zakon, ki bo ponos naši državi, šolstvu, učiteljstvu pa v korist. Na mnogobrojna aktualna stanovska vprašanja je tov. poverjenik očetovsko pojasnjeval, dajal potrebna navodila ter končno animiral pristop k «Podpornemu društvu za učit. naraščaj». Tov. ravnatelj Brinar je predaval o temi «Jezikoslovni izprehodi po celjski okolici». Vsestransko zanimivo predavanje se nadaljuje prihodnjič.

c— **Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju** je imela v torek, dne 2. t. m. v Celju pičlo obiskan občni zbor. Predsednik Joško Bizjak je povdarjal uvodoma, da je država že meseca novembra 1923 ustavila vsako podporo in da bi vsled tega bilo vsako delovanje tega važnega karikativnega društva onemogočeno, ako bi mu ne bila mestna občina in nekateri celjski denarni zavodi priskočili z izdatnimi podporami na pomoč. Započeto delo bo treba organizirati tako, da bo čim več uboge dece uživalo blagotvorno pomoč zaščite, za kar bo pa potreba mnogo denarja. Tajniško in blagajniško poročilo je podalo lepo sliko intenzivnega društvenega delovanja z božičnicami, z neznatnimi podporami, najpogosteje pa se je s posredovanjem pomagalo marsikateremu otroku. Zanimivo je bilo poročilo g. dr. Kalana o Kolenčevi zapuščini. Poslopje ki je v svoji oporoki izročil državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju se je prodalo za lepo vsoto, ki pa je vsekakor še mnogo premajhna, da bi se mogla ž njo pričeti kaka resna akcija za zgradbo Dečjega doma v Celju. Pri volitvah so bili izvoljeni po večini stari odborniki. Predsednik je nadučitelj Joško Bizjak, podpredsednica ga. dr. Kalanova, tajnik učitelj Kramer, blagajnik katehet Franc Lukman, odbornice ge. dr. Božičeva in dr. Filipičeva ter gdč. nadučiteljica Zupančičeva. Pregledovalca računov sta nadučitelj Voglar in trgovec Jagodič.

a— **Frančiškanska cerkev** dobi v nedeljo kar 5 novih zvonov. Frančiškani pripravljajo za to slovesnost veliko cerkveno parado klerikalnih društev in bakljado klerikalne godbe na soboto zvečer. Zvonove bo v nedeljo dopoldne na Aleksandrovi cesti blagoslovil sam škof dr. Karlin, nakar jih bodo «gor vlekli». Na stolpu cerkve že več dni pripravljajo tozadevno orodje. Ta cerkev je daleč naokrog priljubljeno zatočišče romarjev, ki donašajo frančiškanom ogromne vsote denarnih darov.

c— **Klub esperantistov v Celju** opozarja vse člane, da prične pouk, kakor že objavljeno, točno ob 8. uri zvečer in to s posebnim ozirom na strogi hišni red rudarske šole. Vsled tega se člani, ki še niso poravnali potrebno članarino in šolnino prosijo, da pridejo pravočasno, tako da poravnajo zadeve še pred poukom — Odbor.

Iz Maribora

a— **«Slovenec» v Mariboru.** Ko so prišli klerikalci na vlado, so mislili, da bodo tudi s svojim časopisjem preplavili Slovenijo. Vrgli so se zlasti s «Slovencem» na mesta. V Mariboru so ustanovili posebno podružnico «Slovenca», ki ga je od hiše do hiše propagiral sam poslanec Žebot. Najbolj so klerikalci pritiskali s svojim glavnim organom v dobi svoje strahovlade med trgovci in uradništvom, češ ako ne naročite, naša pest je trda . . . itd. Ampak «Slovenec» kljub temu ni šel, čeprav so prinašali debelo tiskana telefonska poročila, da je v Mariboru vsak dan pravi naval na «Slovenca», da raste od dne do dne kar za 100 in še več naročnikov. Da pa vseeno razširijo svoje edino zveličavne ideje in ker imajo neizčrpne fonde, so končno «Slovenca» uradnikom znižali na 10 Din mesečno. S tem so končno pridobili nekaj naročnikov, ker večina potem prodaja «Slovenca» kot star papir in še več izkupi kot plača na naročnino (po 6 Din za kg). Taka je torej storija s «Slovencem» v Mariboru, ki ga pa še kljub temu prihaja čisto majhen zavoj, s čemer se lahko vsakdo prepriča po prihodu vlaka v čakalnici na kolodvoru.

a— **Epidemija škrlatinke v Krčevini pri Mariboru** se je razpasla v hišah št. 147 in 152. Ker se ni moglo ugotoviti, v koliko se je bolezen že razpasla v sosednjih hišah, se je prepovedal otrokom iz Krčevine obisk šole in sicer za okrog 20 hiš

a— **Srečke drž. loterije** prodaja in razpošilja Bernard Naglič, Maribor 1.

a— **Gospodarska transakcija.** Sanatorij bratov Tavčar in sploh vse komplekse te veletvrdke razen vile pri Narodnem domu je prevzela na podlagi sodne poravnave Ljubljanska kreditna banka Tvrdka Tavčar je prišla v težave že ob priliki znanega padca nemške marke.

a— **Mariborska bolnica.** Primarij dr. Dernovšek, vodja mariborske bolnice, je izdal včeraj uradno obvestilo, v katerem ugotavlja z ozirom na neko notico «Higijenski škandal», ki jo je nekdo lansiral v mariborskih listih, da je že pred davnim časom ugotovil inspektor ministrstva zdravja g. dr. Katičič nedostatke na internem oddelku mariborske bolnice. Vendar je bila odprava teh nedostatkov radi absolutnega pomanjkanja denarnih sredstev nemogoča. Že pred več meseci pa je g. inspektor iz lastne iniciative poskrbel za bolnico Döckenerjevo barako, v kateri se bodo zdravili težko tuberkulozni, ki so ležali dosedaj v sobah na dvorišču.

Iz življenja in sveta

Puccinijev pogreb v Milanu

Krsta s telesnimi ostanki skladatelja Puccinija, ki je odšla iz Bruslja v Italijo dne 1. decembra, se je pripeljala v Milan. Truplo pokojnika je bilo položeno v trojno rakev, katero je pripeljal v Puccinijevo domovino direkten brzovlak iz Ostenda. Temu so namreč priključili poseben vagon za prevažanje mrličev. Truplo je prispelo preko švicarskega ozemlja.

Krsta je bila ovita v italijansko trikoloro, vagon je nosil plombo bruseljskih oblasti. Spremljali so ga: Puccinijev sin Antonio, hčerka Tosca, soproga ravnatelja milanske «Scale» Toscaninija in nekateri drugi sorodniki in znanci. Na milanskem kolodvoru so pričakovali vagon pokojnikovi prijatelji. Navzoče so bile artistične korporacije, umetniki, lokalne oblasti, državno zastopstvo itd. Ko je vlak zavozil na postajo z dveurno zamudo, je monsignor Nava krsto blagoslovil. Potem so rakev dvignili na rame posebni nosači ter jo odnesli v bližnjo župno cerkev, kjer so brali duhovniki zaporedoma maše-zadušnice.

V četrtek so prepeljali krsto v milansko stolnico, kjer so jo postavili v sredino cerkve. Ob tej priliki je služil mašo milanski nadškof. Bile so navzoče civilne in vojaške oblasti, poslanci in senatorji. Nadškof je smrtne ostanke blagoslovil, cerkveni zbor pa je pel litanije in cerkvene molitve.

Cerkev je bila natlačeno polna. Na tisoče in tisoče ljudi se je prišlo posloviti od glasbenega ljubljenca, katerega je stražila posebna častna straža odličnih mož iz Puccinijevega rojstnega kraja Lucce in dijakov. Cerkev je bila žalno opremljena, kakor ob smrti kralja Viktorja Emanuela II. Ob vznožju katafalka, ki je bil postavljen nasproti glavnemu oltarju, je ležalo nešteto vencev, med katerimi se je posebno odlikoval venec, katerega je poslala kraljeva rodbina, ki je bila ves čas Puccinijevega življenja protektorica skladatelja. Zraven so stali venci belgijskega dvora. Na katafalku je bilo čitati napis: Solze in molitve za Giacoma Puccinija, ki se je preselil iz pozemske slave v nebeško glorijo.

Ob pol 2. popoldne se je začel razvijati mrtvaški sprevod. Še prej je opravil pogrebne obrede v cerkvi kardinal Tosi, ki je nato spremil krsto do cerkve San Fedele, kjer je izročil cerkveno vodstvo pogreba monsignorju Navi. Asistenca duhovščine je bila silno velika. Orkester milanske «Scale» je pod taktirko dirigenta Toscaninija izvajal Puccinijevo žalno sinfonijo iz opere «Edgar». Pevske partije so absolvirali solisti imenovane opere. Na Stolnem trgu se je medtem zbrala ogromna množica ljudi. Vse hiše so razobesile v znak žalovanja zastave na pol droga. Trgovine in prodajalne so bile med pogrebom zaprte in sprevod se je polagoma premikal proti pokopališču, kjer so položili Puccinija provizorično v rodbinsko grobnico dirigenta Toscaninija.

Hudi viharji ob atlantski obali

Pretekli teden so divjali ob španski, francoski in angleški obali Atlantskega oceana hudi viharji, ki so se ponekod razvili v strahovit orkan, ki je povzročil neizmerno škodo in zahteval tudi človeške žrtve.

Tako se je potopil v Kanalu angleški parnik «Hatsey». Rešiti sta se mogla le dva moža posadke. Več parnikov je bilo v sicer varnih pristaniščih tako pokvarjenih, da so se na mestu potopili. Belgijski parnik «Clementine» je nasedel na čeri in se razbil. Tudi tukaj je utonil del moštva. Ob južni obali Anglije je vihar potrgal pri številnih malih ladjah vse vrvi in verige in jih treščil od skalovje.

Preteklo sredo se je dogodila pred La Rochello strašna nesreča. Finska štirijadrenica «Port Calledonia» se je približala s tovorom 4000 ton nitratov pristanišču. Ladja je bila že 117 dni na morju in je imela 27 mož posadke. Malo pred La Rochello je zagrabil vihar ladjo, ki se ni mogla več upirati strahoviti sili orjaških valov. Zaganjali so se s tako silo v jadrenico, da so jo razbili na dvoje in odnesli vseh 27 mož posadke. Ladja se je na mestu potopila. Posadka se je opri.ela tramovja in se skušala rešiti. Nekaj rešilnih ladij, ki so takoj odplule na pomoč, ko so zapazile nesrečo, so se mogle približati nesrečnikom le na 200 — 300 metrov. Po večurnem boju za življenje in smrt je opešala posadka, in pred očmi reševalcev, ki jim niso mogli pomagati, je izginil mož za možem v ledenomrzlih valovih.

Hud boj je imel z viharjem tudi ameriški parnik «Leviathan» prejšnji nemški «Vaterland», ki je s svojimi 59.000 tonami največja ladja na svetu. Orkan je bil tako močan, da je celo ta parnik plesal po valovih kot orehova lupina. Pri viharju je bilo 13 oseb ranjenih. Ladja je prispela v Newyork z večurno zamudo.

Ne samo na Atlantskem oceanu, ampak tudi v Črnem in Sredozemskem morju so divjali pretekli teden hudi viharji. Nad Nizzo na francoski Rivijeri je razsajal tako močan ciklon, da je ruval drevesa in celo podiral hiše. Nekatere večje stavbe je orkan hudo poškodoval.

Tat v pasti

Roparski napad pri belem dnevu.

Nenavadno drzen roparski napad se je te dni izvršil v Berlinu. Bilo je med 11. in 12. uro dopoldne na Dönhoffovem trgu, mimo katerega je ravnokar šel 50-letni inkasant Herman Lehmann. Kljub temu, da je bilo na ulici precej ljudi, so inkasanta naskočili štirje možje, mu iztrgali torbo, v kateri je imel mož veliko vsoto denarja, jo prerezali ter se z enim zavitkom bankovcev urno odstranili.

Lehmann se je rečenega dne zjutraj napotil v državno banko, kjer je dvignil 125.000 mark denarja za plače uslužbencem tvrdke Lorenz-Tempelhof v Berlinu. Denar je zložil v torbo, katero je obesil čez ramo. Pred Tietzevo prodajalno, ki ima svoje podružnice v vseh nemških mestih, se je izvršil na inkasanta napad na ta način, da sta ga dva moža naskočila od spredaj, dva pa od zadaj. Storilci so ga pobili po obrazu, razparali z nožem ugrabljeno torbo, potegnili iz nje šop bankovcev za 10.000 mark in se nato izgubili.

Lehmann je brž pobral torbo z ostalim denarjem ter začel kričati, da je napaden in okraden. Napad pa se je izvršil s takšno naglico, da potniki na trgu niso vedeli za kaj pravzaprav gre. To splošno zmedo so izkoristili napadalci za pobeg v različne smeri. Trojica storilcev se je potuhnila v množici, četrti pa je bil nerodnejši od ostalih ter je mislil, da se bo rešil skozi Tietzevo prodajalno. Okradeni Lehmann ga je opazil ter tekel za njim s klicem «Primite tatu». Ropar je pravkar sedel v dvigalo, da ga potegne kvišku, kjer je hotel zamešati sled za seboj. Toda baš to ga je izdalo. In slučaj je nanesel, da je prišel zasledovalcem v pest baš tisti ropar, ki je tiščal v rokah ukradene bankovce. Njegov položaj si je komaj mogoče predstavljati. Neprestano je jecljal in se tresel ter naposled na policiji povedal, da se piše Pavel Štanevski, da je 30 let star in po poklicu «trgovec». Ker pa je take vrste «trgovina», kakor jo je poskušal on, prepovedana, so ga poslali v zapor, kjer sedaj čaka na obravnavo.

Božično veselje

bo prikipelo do vrhunca, ako boste svoje obdarili s primernimi modnimi potrebščinami ali z dežnimi plašči, ki bo gospodom že najbolj dobrodošel.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Obesil se je — in oživel

27letni težak Herman Štok iz Trsta je oženjen, stanuje v ulici Istituto in ima 26letno ženo Alojzijo. Do nedavno je Štok delal, služil denar in ga nosil domov; z ženo sta živela v najlepšem soglasju. Naenkrat pa je nastopila izpremenba: Štok je začel mrziti delo, vdal se je postopaštvu in delal načrte, kako bi se dalo živeti brez službe. Znano pa je, da je sedaj za take reči zelo jalova sezona, zlasti v Italiji. In tako se je Štokova mržnja do dela maščevala nad njim samim. Na domača vrata je potrkala beda, nastopilo je pomanjkanje. Izcimili so se prepiri, očitki in celo pretepi. To se je ponovilo večkrat in tudi v četrtek. Po vročem besedniškem boju je odšla žena zjutraj na trg po zelenjavo. Mož je ostal doma v postelji in poležal.

Kmalu pa mu je prišlo na um, da nima njegovo življenje nobenega zmisla, ker pečeni golobi nikomur ne letijo zastonj v usta. Po tem prevdarku je vstal, se umil in oblekel, zabil v podstrešno okno železen kavelj, poiskal vrv in se obesil. Smola pa je hotela, da je pri obešanju zdrobil šipo v oknu. Neka soseda, ki je slišala žvenketanje šip, je tekla gledat kaj se godi. Ko je videla, da mož visi na kavlju, je urno tekla na rešilno postajo, odkoder se je pripeljal zdravnik z dvema bolničarjema. Štok je bil že nezavesten ter ni kazal nobenega življenskega znaka. Bolničarja sta menila, da je mož mrtev, zdravnik pa ga je vendarle poskušal rešiti. Trudil se je tričetrt ure z umetnim dihanjem in srce je po dolgem presledku zopet začelo utripati. Po injekciji kofeina so spravili Štoka v bolnišnico, kjer je prišel zopet k sebi.

Ker nastopi pri obešenju smrt običajno zelo hitro, je Štokov slučaj pravcati čudež. Samomorilec pa si bo gotovo zapomnil, kdaj je storil neduhoviti poskus prostovoljne preselitve na oni svet.

× **Razum rastlin.** V Draždanih izide v najbližnjem času znanstveno delo vseučiliškega profesorja dr. Ad. Wagnerja «Razum rastlin», ki razpravlja o življenju rastlin, o postanku njihovih «potomcev» in o njihovi duši. Človek ve iz rastlinskega življenja v celoti prav malo, pravzaprav pozna le rast in razvoj. Knjiga prof. Wagnerja o rastlinski duši pojasnjuje tudi ves proces, ki preveva življenje rastline od trenutka oplodilve do razvoja embrija, popolnega razvitka in neizogibnega pogina. Rožni grm, ki nam blaži oko in dušo, se pojavi kot predmet čudež rastlinskega organizma, ki je prav tako kompliciran in prav tako preprost kakor čudež človeškega ali pa živalskega organizma.

× **Nansen pojde s Zeppelinom na sever?** Londonski listi poročajo iz Kristijanije, da se pripravlja polarni potnik Nansen na ekspedicijo na severni tečaj. Prevoz se bo izvršil v Zeppelinu, ki bo vzel na krov lahko toliko posadke, kolikor je za tak slučaj potrebno. Potovanje bo trajalo več tednov.

× **Amundsenova polarna ekspedicija.** Znani polarni raziskovalec Amundsen se vestno pripravlja na svojo ekspedicijo na Severni tečaj. V torek je podpisal v Berlinu pogodbo z ravnateljstvom tvornic Bornier v Friedrichshafnu in Pisi, ki mu imata izročiti dve novi letali za polet na sever. Hkrati je bila plačana vsa kupnina. Znana tvrdka Goerz z optičnimi predmeti je dala Amundsenu brezplačno na razpolago vse potrebne instrumente.

× **Ogromni ameriški hidroavijoni za polet na Filipine.** Ameriško mornariško vodstvo je sklenilo naročiti več hidroavijonov, s katerimi bi bilo mogoče poleteti na Filipinsko otočje. Novi aparati bodo gotovi na spomlad l. 1925. in bodo leteli prvič za poskus iz San Francisca v Honolulu.

× **Strahovit požar v Indiji.** Kakor poročajo iz Ranguna v Indiji, je strahovit požar uničil 14 vasi v okolici mesta. Zgorelo je tudi mnogo ljudi.

× **Prorokovanje o Nemčiji.** Astrolog Frankenbach, katerega horoskopi o Španiji, Maroku, Indiji in Egiptu so se tako čudovito izpolnili, objavlja v decembrski številki svojega strokovnega lista horoskop o Nemčiji za konec leta 1924. in za sledeča leta. Nemčija bo prehodila še težko in dolgo pot trpljenja. Notranjim zmedam se bodo pridružili še konflikti s tujimi državami. Treba bo močne roke in modre glave, da bo kos usodi nemške države. Do pravega miru in definitivnih srečnih dni dospe Nemčija po Frankenbachovi prorokbi šele leta 1931. Do tedaj pa ji groze neprestano politične zmešnjave, iz katerih bi mogla nastati celo vojna.

× **Časopis za umobolne.** V Angliji so začeli izdajati časopis za umobolne. List je čisto delo umobolnih in izhaja brez nadzorstva, brez poprav in brez cenzure. Vsebina mu je zelo pestra, posebno mnogo je pesmi, o katerih pravijo, da so pisane z globljim čustvom nego povprečne pesmi moderne angleške lirike.

Knjige in revije

JANKO KERSNIK: IZBRANI SPISI ZA MLADINO.

Priredila Fran Erjavec in Pavel Flere. Z risbami okrasil Anton Gojmir Kos. V Ljubljani 1924. Natisnila, izdala in založila Učiteljska tiskarna. Str. XCV+416. Cena eleg. vezani knjigi 60 Din.

Janko Kersnik je eden onih naših klasikov, ki ga bo prebiralo staro in mlado še dolgo, dolgo z največjim užitkom, ko bodo mnogi drugi, katerih imena se trenutno bleste na polju našega slovstva že davno pozabljeni. To nam dokazuje dejstvo, da je večina njegovih zbranih spisov že davno pošla. Njegovi romani in povesti so še vedno najbolj priljubljeno čtivo našega občinstva in njegove klasične slike in črtice je v naši literaturi še do danes malokdo dosegel. Prav hvaležni moramo biti zato založnici, da je pri svoji znameniti mladinski izdaji naših klasikov posegla že sedaj po tem našem pisatelju ter ga tako uvedla tudi med mladino, kateri je bil doslej skoro nedostopen.

Urejen je ta zvezek, kakor vsi dosedanji te zbirke. Uvaja čitatelja v spise obširen in nadvse skrbno sestavljen življenjepis z oceno pisateljevega dela, nato sledi antologija, razdeljena v pesmi, odlomke iz romanov in novel, povesti za ljudstvo, slike ter odlomki iz listkov in člankov, zaključuje pa delo zanimiv tolmač. Glede antologije je omenili, da vsebuje nekaj sestavkov, ki jih v «Zbranih spisih» ni, glede življenjepisa in tolmača pa, da vsebuje mnogo velezanimivega, doslej še neobjavljenega gradiva, radi česar ima ta Erjavec-Fleretova izdaja velik pomen tudi za odraslo občinstvo.

Knjigo je bogato in okusno ilustriral akademični slikar A. G. Kos. Založnica ji je pa preskrbela tako zunanjo opremo, da lahko prištevamo to zbirko k najelegantnejšim izdajam našega povojnega knjižnega trga. Ker je cena glede na obširnost in opremo knjige nizka, upamo, da bo občinstvo za božič pridno segalo po njej. Priporočamo jo toplo.

PESMI M. M. RAKIĆA.

Srbska «moderna» — če smemo tako imenovati strujo, ki se je pojavila okoli leta 1900. in v katero spadajo pesniki Jovan Dučić, Milan M. Rakić, Stevan Luković, Svetislav Stefanović in Milan Ćurčin ter še nekateri — je dala svoji književnosti dva posebno tipična reprezentanta, ki smo si s sodbo o njih že danes lahko na jasnem: Jovana Dučića in Milana M. Rakića. Prvi je rodom iz Trebinja v Hercegovini, drugi je Beograjčan. Dučić je starejši, Rakić mlajši, prvi je letos 50letnik, Rakić bo to šele čez dve leti. Oba sta se šolala pri Francozih in oba sta v diplomatični službi.

Rakić se je pojavil na srbskem Parnasu precej pozno, namreč šele leta 1902. Takrat je objavil v «Srpskem književnem glasniku» svoje prve pesmi pod psevdonimom. Izobraženci so postali nanj pozorni v razmeroma kratkem času: od sodobnih srbskih poetov ga je ločila zdrava miselnost, krepak intelektualizem, ki pa ni nikdar bil tako močan, da bi dominiral nad čustvom. Pesnik je dozoreval vidoma, toda publiciral je malo. Leta 1904. je izdal svojo prvo zbirko «Pesmi», leta 1912. drugo kolekcijo «Nove pesmi». Potem je malone utihnil. Letos o priliki jubileja Branka Radičevića, ko je izdala «Nova Evropa» Brankovo kolo, se je po dolgem času zopet oglasil s pesmijo «Pomrčina». To je zgoščena slika naših trudnih dni ko človek leži v temi kot klada ter ne vidi nič in ne sliši nič. Vse spi kot tihe vode v temnem in globokem miru...

•

«Nova Evropa», ki si je zadnje čase nadela nalogo izdati več zbirk srbskih in hrvatskih poetov, prvih v latinici, drugih v cirilici, je otvorila kolo teh izdanj, v katerih nam obeta pesmi Branka Radičevića in Miroslava Krleže, s knjigo «Pesme M. M. Rakića». V tej publikaciji je z eno samo izjemo zbrala vse kar je Milan Rakić do danes napisal. Po obsegu knjige sodeč, je pesnik napisal res malo. Toda kdaj je šele bila edino kvantiteta merodajna za presojo jakih individualnosti v literaturi? Naš Prešeren je napisal samo eno knjigo poezij, pa je prvi slovenski pesnik, drugi, ki so dajali na svetlo knjige vsako leto po enkrat in celo večkrat, so danes v drugi, tretji in tudi zadnji vrsti. Kvantiteta ni merodajna v umetnosti, pač pa kvaliteta, kakovost. In glede kakovosti Rakićevih pesmi je sodba samo ena, soglasna in nedeljena: to so strofe in stihi, ki jih je napisal nesporni mojster. Rakić ne razsipa besed, ne govori kot prazen verzifikator; pri njem je vse težko, vse utemeljeno. Njegove stvari so kljub prvemu videzu hladnega kamna tople, globoke, z eno besedo doživljene. Bralec se mora čuditi njihovi enostavnosti, jasnosti, a obenem diskretnosti in profinjenosti.

Zbirko je razdelil pesnik na tri dele. Prvi oddelek obsega ljubavne pesmi, katere otvarja krasni «Kondir» s sledečo Serenado, Adagiom in Menuetom lugubre. Potem pride na vrsto «Ljubavna pesma», v kateri čutiš in slišiš pošumevanje majnic v cvetju, zvezdnato noč in krik po mladosti. Ni je skoraj pesmi, ki bi jo mogel postaviti nad drugo, tako je vse kar je spesnil Rakić stolično, mirno, za večnost zapisano. Iz vsake vrstice govori k tebi zrelost. Naslednji oddelek obsega «Druge pesme», v katerih opeva Rakić svoje silno zadovoljstvo duše, drage pokojnike, želje, zimsko noč, starost, misel in somorne dneve. Ta oddelek zaključuje že zgoraj omenjena «Pomrčina», kateri gre mesto med najboljšimi pesniškimi produkti slovstva ne samo Srbov, ampak tudi Slovencev in Hrvatov v zadnjih letih. Sklepni oddelek nosi naslov «Na Kosovu», kjer nam odkriva Rakić svoje pristne pesniške sposobnosti tudi v okviru nacionalnih momentov.

Čitanje Rakićeve knjige pomenja za dušo vsakega ljubitelja lepe knjige nov in močan doživljaj in naša želja je, da bi ne bilo med nami človeka, ki bi prezrl to krasno zbirko. Založništvo ji je dalo elegantno obliko, zelo čedno zunanjost, estetično učinkujoč tisk ter jí vrhu vsega tega nastavilo zelo nizko ceno 30 Din. Za to vsoto lahko naročiš zbirko tudi pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Henri Duvernois:

Sovražnik romanov

Zunaj je sijalo solnce in Julija je vzela seboj knjigo ter odšla v Bulonjski gozd. Jedva je dobro sedla na klopico, ko se ji je približal skrbno oblečen starec s črnimi rokavicami na rokar, vljudno prijel za klobuk in sedel pokraj nje. Julija se je odmaknila, nalahno poklonila glavo v odzdrav in se zatopila v čitanje. Pa jo je takoj zmotilo: topot pa ni bil njen sosed, marveč velik pes, ki je svojo veliko glavo položil deklici na kolena in nežno zacvilil. Starec jezno zavihti palico.

— Jaz norec! vzdihne. Mislil sem, da je pes vaš, pa ga gospodarica kliče tam doli. Da mi izgineš, mrcina, in pustiš gospodično v miru!

Ubogljivo se pes dvigne in izgine. Julija se nasmehne tujcu v znak zahvale.

— Zdi se, da vas knjiga vražje zanima, vprašuje starec. Roman?

— Da, gospod.

— O, o! In njegov naslov, če ne zamerite?

— «Rdeča mučilnica».

— Aha! «Rdeča mučilnica» je seveda ljubezen?

— Mogoče, gospod: čitam šele prve strani.

— Avtor?

— Raoul Flavigny.

— Glej, glej, ime kakor je ženskam všeč!

— Mislite, gospod?

— Vem, vem. Vi čitate zato, da izveste, kako mislijo moški o ljubezni. O ubogo, nedolžno dete! Nikar ne mislite, da prisedam na klopice v Bulonjskem gozdu zato, da pridigujem mladim damam moralo, in verjemite mi, da ni nič slabega v mojih namenih. Bodite o tem uverjeni, prosim vas. Danes je lepo vreme, v zraku se pojavlja vonj pomladi, in v takem človek rad kramlja. In ker vidim v vaših neizkušenih rokah opasno igračo, vas svarim: Pozor! Bodite previdna!

Starec se odkašlja in ves razvnet nadaljuje:

— Bodite previdna, pravim. Kajti je nevarno. Verjemite, gospodična, mojim bolestnim izkušnjam. Vaša «Rdeča mučilnica» je gotovo nevarna kakor je nevaren browning, in Raoul Flavigny je zločinec. Smatram za svojo dolžnost, da vam to povem.

— Jaz rada čitam, gospod.

— Saj imate drugih knjig: memoare, zgodovinska in filozofska dela, potopise, ocene, kaj vem, kaj še vse! Okoli leta 1860. je bilo mladim ljudem čitanje romanov prepovedano. V meščanskih rodbinah ni bil pod ključem samo Gustave Flaubert, ampak celo Octave Feuillet. Pozneje so odnehali; ljudje so se navadili, da so iskali resnice v romanih, in so smatrali razbrzdanost junakov in junakinj kot vzor. Strašno, kajne, ljuba moja gospodična? A ne samo strašno, kako neumno celó!

Starec premolkne, potegne s palico po tleh in svečano nadaljuje:

— Moja povest je povest nesrečnika. In pripovedujem jo zato, da se drugi vedo ravnati. Bil sem oženjen, draga gospodična. Moja žena je bila trezna ženska. Bivala sva na deželi, to se pravi, v enem izmed tistih pariških okrajev, kjer vsi ljudje vstajajo, obedujejo, večerjajo in legajo spat ob isti uri, in to je pametno. Delal sem ves dan, moja Izabela pa je opravljala posle skromnega gospodinjstva. Živela sva v skriti sreči, ki jo je svet le slutil, kakor če kdo zaduha vonj vijolic v gozdu, čeprav jih ne vidi! ... Nesreča je prišla v obliki knjig, ki so se vtihotapile v našo pošteno hišo. Deset novčičev na dan, pa je bilo kmalu vse polno knjig, ki niso bile nič boljše kakor vaša «Rdeča mučilnica». O, koliko jih je bilo! To je bila poguba za mojo ženo. Poprej sem bil srečen, postal sem nesrečen. In pozneje so romani zmešali tudi mojo hčer — vam je bila podobna. Še sedaj je vidim pred seboj, kako blastno prebira eno izmed onih prokletih knjig ...

— Razumem, gospod ... saj vsem lepim besedam v romanih tudi ne verjamem ...

— Ne varajte se. Kadar boste tako prepojeni s tistimi čenčami, da se boste nehote živeli vanje, bo pa drugače. Da, tako je, gospodična. Moje poslanstvo je apostolsko ... Svarim vas ... Dovolite mi za trenutek svojo knjigo. Vidite, že prve vrstice mi zadostujejo ... Kak slog! Kolika neokusnost! In vse to se skriva kot kača med umetnimi cveticami! Fej! Pa se še najdejo ljudje, ki kaj takega priporočajo! Poglejte me ... jaz sem žrtev, ljuba gospodična, žrtev romanov ... Žena in otrok sta me zapustila. Sam sem. In strašno je, da moram preživeti svoja stara leta v zapuščenosti... Nimam več ne žene, ne otroka ... Hčerka je odšla in se ni vrnila ... Kdo ve, mogoče bi me še zatajila, če bi jo kdaj srečal ...

— Toda moj slučaj ni osamel. Lahko bi vam povedal še več sličnih zgodb ... Raoul Flavigny! In na ovitku čitam, da je že petnajst tisoč izvodov tega romana prodanih! Vidite, taka je doba, v kateri živimo!

Starec vzdihne in se ozre k nebu. Odnekod zapiha vetrič in pripovedovalec si zapne površnik ter prime za klobuk.

— Upam, da sem vas prepričal.

— Da, gospod. S svojimi besedami ste mi segli v dušo.

— Zgodovinske knjige, gospodična! Zgodovinske knjige ali pa potopise! Klanjam se!

In starec odide. Dve minuti zatem se Juliji približa mlad mož.

— Oprostite, gospodična ... Smem li vedeti, kaj vam je govoril ono gospod?

— Ni se tikalo vas.

— Bil je moj stric ...

— Ah!

— Zelo bi vam bil hvaležen ...

— Nič posebnega ni bilo. Menila sva se o tej knjigi. Govoril mi je o svoji ženi ...

— Saj ni bil nikdar poročen!

— In o svoji hčerki.

— Tudi otroka nima!

— Ne razumem ...

— Moj stric, veste, ... ni prav zdrav ... Moramo ga vedno od daleč nadzorovati, a on tega ne sme slutiti ... Vbil si je v glavo, da mora vojevati pravo križarsko vojno proti romanom ...

— Pa zakaj?

— Spisal je svoje dni dva, tri romane, pa mu jih nihče ni hotel založiti ... (Prevel kr.)

Gospodarstvo

Gospodarske težave Reke

Dne 3. t. m. se je v Trgovski zbornici na Reki vršila konferenca zastopnikov reških gospodarskih krogov, kateri je predsedoval vladni komisar Antonio Rocca. Konferenca je razpravljala o tamošnjih gospodarskih težavah in o vprašanjih, od katerih je odvisen gospodarski napredek Reke.

Rocca je podal obširno poročilo o korakih, katere sta on osebno in posebna reška delegacija napravila v Rimu pri italijanski vladi. Med drugim so bili stavljeni vladi predlogi v pogledu ureditve valutnega vprašanja na Reki ter vprašanja kreditov za javne gradnje. Delegacija je obrazložila vladi tudi potrebo, da se lesna trgovina skuša pritegniti na Reko ter da se v to svrho urede na Reki javna skladišča. Pred vlado v Rimu se je govorilo dalje o ureditvi predvojnih dolgov, o zboljšanju železniške tarife na progi Sušak-Reka in o povečanju pomorskega prometa z Reko. Ministrski predsednik Mussolini je po izjavi govornika uvaževal iznešene predloge in izjavil, da se bodo ta vprašanja v najkrajšem času uredila.

Vlada bo čim prej uredila, kakor poudarja Rocca, vsa ona vprašanja, ki spadajo izključno v njeno kompetenco, dočim je za rešitev nekaterih vprašanj potrebna sklenitev posebnih mednarodnih pogodb. Ta vprašanja so odvisna v prvi vrsti od rezultatov italijansko-jugoslovenske konference v Benetkah. Na reški konferenci se je končno redigirala spomenica, ki bo po posebni delegaciji izročena vladi v Rimu.

Kakor je podoba, hoče Reka živeti na jugoslovenski račun in pritegniti nase lesno trgovino s Sušaka. Posvetovanje reških gospodarskih krogov, kako rešiti življenski problem Reke, ponovno dokazuje, da je priklopljenje Reke k Italiji nenaravno in da se Reka gospodarsko ne bo mogla dvigniti na svoj predvojni položaj, ker se bo z naše strani v našem interesu pač moralo vedno gledati na to, da ne bo procvitala italijanska Reka v našo škodo.

Tržna poročila

Celjski trg (1. t. m.). Govedina: I. 25, II. 23 do 25; na trgu I. 25, II. 22. Teletina: 25 do 30. Svinjina: I. 35, II. 30, slanina 36 do 38, mast ameriška 36, domača 41, šunka 33 do 40, prekajeno meso I. 40, II. 32.50. Divjačina: zajec 60, srna 20. Mleko 3.50 do 40, maslo sirovo 50, čajno 72 do 80, jajce 2.50. Moka: «00» pšenična 6.80, «2» 6.30, «4» 5.80, turščica 4 (na drobno po 20 par več). Žito: pšenica 435, rž 410, ječmen 390, oves 350, turščica 280 do 300, fižol 500 do 600. Krma: seno 55 do 75, slama 50 do 55. Krompir: na debelo 1.25, na drobno 1.50 do 1.75 dinarjev.

Mariborski svinjski sejem (5. t. m.). Dogon 136 svinj, ena koza in ena ovca. Povprečne cene so bile: prasci, 5 do 7 tednov stari 150 do 200 Din, 3 do 4 mesece 300 do 400 Din, 5 do 7 mesecev 600 do 700 Din, 8 do 10 mesecev 800 do 900 dinarjev, 1 leto 1150 do 1450 Din za komad. Kg žive teže 15 do 16.25 Din, mrtve 20 do 22.50 Din. Prodanih je bilo 79 komadov.

Dunajski živinski sejem (4. t. m.) Goveda: Dogon 512 komadov. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: voli 12.5 do 18.5, biki 13 — 17, krave 11.5 — 16, slaba živina 7 — 11. Cene oslabele za 500 — 1000 aK pri kg. — Svinje: Dogon 2141 komadov. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: svinje mesne 18 — 23, debele 24 — 26.5. Mesne svinje so se pocenile za 1000 — 1500 aK, debele pa za 1000 — 2000 aK pri kg.

= **Plenarna seja zagrebške trgovske in obrtniške zbornice** se je vršila včeraj dopoldne. Poleg običajnih zadev so se na seji obravnavala tudi nekatera druga važna vprašanja. Iz poročila generalnega tajnika dr. Cuvaja povzemamo, da je na področju zagrebške zbornice pri 110 podjetjih uslužbenih 20.989 delavcev, od tega 1259 tujih državljanov, odnosno 5 do 7 odstotkov. Zborovalci so se soglasno izrekli proti ustanovitvi konzorcija zi izkoriščanje pristanišč Sušaka in Reke. Zelo živahna debata se je razvila glede naredbe o prisilni poravnavi izven konkurza. Zagrebška zbornica je izdelala načrt, ki predvideva gotove spremembe te naredbe. Načrt predvideva otvoritev prisilne poravnave pri ponudbi 50-odstotne kvote, ako soglašajo tri četrtine upnikov, in pri ponudbi 40 odstotne kvote ako soglašajo štiri petine upnikov.

= **Konferenca jugoslovenskih industrijskih korporacij** se bo vršila dne 18. t. m. v Beogradu.

= **Ratifikacija innsbruške konvencije s strani Jugoslavije.** Kakor javljajo iz Beograda, je naša vlada pripravljena ratificirati innsbruško konvencijo o razdelitvi negažiranih dolgov bivše Avstroogrske monarhije.

= **Obnovitev tkanja domačega platna.** Ponekod je domače platnarstvo popolnoma ponehalo, v škodo hišnega gospodarstva. Izdelavanje domačega platna ni tako težavno, kakor si mogoče kdo misli. V Beli Krajini se tke v vsaki hiši in to delajo tam žene in dekleta. Tkanju se je mogoče priučiti v dobrem mesecu. Nekaj belokranjskih deklet bi bilo pripravljenih iti poučevati drugam v tej stroki, že bi se zanimali kje za to. Odsek za likvidacijo Kranjske deželne imovine je pripravljen dati stative za tečaje na razpolago proti malenkostni odškodnini. Mogoče bi se zganila županstva, da bi se zavzela za to stvar. Tozadevna pojasnila daje Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg št. 6, II.

= **Zveza producentov špirita v naši kraljevini** je pristopila kot strokovna organizacija k Centrali industrijskih korporacij v Beogradu in bo zastopana po enem delegatu na zborovanjih centrale.

= **Zagrebški denarni zavodi proti maksimiranju obrestne mere.** Iz Zagreba poročajo: Zveza denarnih zavodov v Zagrebu se je na svoji seji izrekla proti vsakim prisilnim meram v vprašanju miksimiranja obrestne mere. — Vest, ki je nedavno krožila po časopisju, da se zagrebške banke strinjajo s akcijo Narodne banke za maksimiranje obrestne mere, torej ne bo resnična.

= **Zveza trgovcev z manufakturnim blagom v Beogradu** se je ustanovila te dni. V njej se nahajajo trgovci z manufakturnim blagom na debelo in na drobno.

= **Trgovska zbornica v Beogradu proti instituciji prisilne poravnave.** Kakor je znano, so jugoslovenske zbornice vse za reformo institucije prisilne poravnave izven konkurza. Le beograjska Trgovska zbornica zavzema stališče, naj se ta institucija popolnoma ukine. To je zahtevala ponovno na svoji plenarni seji, ki se je vršila te dni, češ da pomeni prisilna poravnava veliko opasnost za privatni in državni kredit, ker pripušča možnost, da nepošteni dolžniki na lahek način obogate.

= **Kdo je oproščen kavcije pri naročanju vagonov.** Generalna direkcija državnih železnic je nedavno odredila, da se oproščajo polaganja kavcije pri naročanju vagonov (200 Din za vagon) rudniki, državna podjetja in oblastva, lastniki industrijskih tirov, vsi podjetniki, ki rabijo dnevno več nego pet vagonov, potem vse firme, katerim je železniška direkcija priznala, da polagajo pri naročanju vagonov depozite in končno vse osebe, ki naročajo vagone za pretovarjanje iz ladij.

= **Redno glavno skupščino** ima Beltinska hranilnica za mestno okolico, d. d. v Beltincih dne 16. t. m. ob 14. v svojih poslovnih prostorih.

= **Podružnica Državne hipotekarne banke v Zagrebu.** Novi minister za trgovino in industrijo dr. Šurmin je obljubil posredovanje, da se bo podruž. Državne hipotekarne banke v Zagrebu otvorila dne 1. januarja 1925.

= **Izplačanje dividende.** Ard. Jakil. tvornica usnja in čevljev, d. d. v Karlovcu izplačuje dividendo za l. 1923. na popolnoma vplačane delnice po 25 Din in na delno vplačane delnice po 7.50 Din.

= **Bilanca z izgubo.** The Levant Company, d. d. v Zagrebu zaključuje svoje peto poslovno leto z izgubo 23.438.50 dinarja.

= **Odprava konkurza.** Konkurz, razglašen o imovini Josipa Erbežnika, lesnega trgovca v Mariboru, je odpravljen, ker je bila vsa masa razdeljena.

= **Ponovni poravnalni narok** se bo vršil o imovini Franja Lebana v Rogozi dne 15. t. m. ob pol 11. pri okrožnem sodišču v Mariboru.

= **»Trgovski tovariš«, št. 11.,** ima nastopno vsebino: I. I. Kavčič: Naši pridobitniki, gospodarske organizacije in pereče vprašanje dragega kredita. — Dr. M. Dobrila: Organizacija in postopanje borznega razsodišča. — Dr. Fran Windischer: V resnih časih. — S. V.: Ne striniamo se! — Dipl. merc. Stanislav Kline: Popis imovine in inventarja. — Skrb Srbov za vzgojo narodnega trgovskega stanu. — Vladimir Pfeifer: Rašani. — Na delu za trgovski naraščaj. — F. Z.: Trgovina z denarjem in vrednostnimi papirji. — To in ono. — Zabavni kotiček. — Narodno gospodarska književnost. — Društvene vesti.

= **Prodaja starega železa in karbidnih kant,** ki bi se imela vršiti pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu 18. decembra se ne bo vršila.

= **Dobave.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: dne 17. t. m. glede dobave kompletnih skretnic; dne 20. t. m. glede dobave 2000 kg svinčenih plomb; dne 27. t. m. glede dobave 2500 kg špage za plombe ter glede oddaje snaženja proge Vinkovci—Brčko (odstranitev grmičevja itd.). — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

= **Produkcija sladkorja v Avstriji** v tej kampanji bo po cenitvi iz kompetentnih krogov za 20 odst. večja kakor lani. Računa se, da bo produkcija rafiniranega sladkorja dala okrog 60.000 ton. Ker znaša notranji konzum sladkorja okrog 120.000 ton, bodo torej mogle domače tvornice pokriti polovico domače potrebe. Lansko leto so domače tvornice pokrile samo 30 odstotkov domačega konzuma.

= **Italijanska trgovinska bilanca** za prvih 9 mesecev t. l. Uvoz je znašal vrednost 13.773.7 milijona lir, a izvoz 9760.3 milijona lir. Primanjkljaj je 4013.4 milijona lir napram 5356.8 milijona lir v enakem razdobju prošlega leta. Bilanca se je torej zboljšala za 1343.4 milijona lir.

= **Preložitev davčne reforme v Češkoslovaški.** Iz Prage poročajo: Vlada je predložila poslanski zbornici zakonski osnutek, po katerem se naj pobirajo neposredni davki poleg vojnih doklad tudi v l. 1925. v dosedanji višini. Davčna reforma se je preložila, ker se je izkazalo, da je nemogoče odpraviti do 1. januarja 1925. celokupno reformno delo z več nego 400 paragrafi.

= **Obtok novčanic v Češkoslovaški** je v zadnjem tednu novembra poskočil za 496.16 milijona na 8.500.94 milijona Kč.

= **Podaljšanje rumunskega moratorija.** Iz Bukarešte poročajo: Trgovska zbornica v Bukarešti je zahtevala od vlade, da se moratorij za privatne inozemske dolgove, ki poteče s 15. t. m., ponovno podaljša za 3 mesece. Domneva se, da bo vlada tej zahtevi ugodila.

= **Nova cenitev sladkorja v Evropi.** F. O. Licht priobčuje v svojem mesečnem poročilu z dne 29. novembra novo začasno cenitev sladkorne produkcije v Evropi, ki v primerjavi z zadnjo taksacijo z dne 31. oktobra predvideva nastopne količine (v tisočih ton): Češkoslovaška 1500 (31. oktobra 1450); Nemčija 1640 (1640); Avstrija 68 (68); Madžarska 200 (200); Francija 800 (800); Belgija 375 (375); Holandska 330 (330); Danska 140 (140); Švedska 140 (143); Poljska 450 (450); Italija 420 (360); Španska 255 (255); Rusija 450 (430); druge dežele 375 (320). Evropa torej skupno 7143 (6961). Napram prejšnjemu letu pomeni ta cenitev plus za 2087.000 ton.

= **Nemško - italijanska pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe** so se pričela dne 3. t. m. v Rimu.

= **Pred povišanjem meničnega diskonta v Nemčiji.** Iz Berlina poročajo, da se v državnem gospodarskem uradu pripravlja povišek zakonite menične obrestne mere.

= **Povečanje nemške sladkorne produkcije.** »Berliner Tageblatt« poroča, da bo sirova produkcija sladkorja v Nemčiji znašala najmanj 33 milijonov centov. Napram nemški produkciji pred vojno bo zaostajala letošnja produkcija še za 21 do 22 milijonov centov. Napram produkciji zadnjega obratnega leta 1923-24 bi znašalo povečanje okroglo 11 milijonov centov. Normalni povprečni konzum v Nemčiji se je gibal poprej med 24 do 25 milijoni centov letno, tako da bo po tem računu letos ostalo za izvoz okrog 8 do 9 milijonov centov.

= **Nemška zunanja trgovina.** Iz Berlina poročajo: V oktobru je dosegel uvoz vrednost 855.6 milijona državnih mark, izvoz pa 611.8 milijona državnih mark. Uvoz je napram septembru poskočil za 232.2 milijona, izvoz pa za okrog 48 milijonov državnih mark. Pasivnost v oktobru znaša torej okrog 244 milijonov državnih mark.

= **Petrolej v Bolgarski.** V bolgarskih strokovnih krogih je vedno vladalo mišljenje, da je v Bolgarski mnogo bogatih petrolejskih izvirkov. Doslej so se vršila vrtanja ob jugoslovenski meji, toda niso dovedla do rezultata. Sedaj je bolgarska vlada sklenila z neko inozemsko skupino pogodbo, po kateri imajo ti inozemci pravico vrtanja v Bolgarski. Pogodba bo kmalu predložena sobranju v odobrenje. Šest mesecev po odobritvi se morajo vrtanja pričeti!

= **Prva sladkorna tvornica v Turčiji.** Turško d. d. za pospeševanje kmetijstva »Ušak« je sklenila pogodbo z neko francosko družbo za gradnjo prve turške sladkorne tvornice v Turčiji za ceno 450 tisoč turških papirnatih lir.

Borza

5. decembra:

LJUBLJANA. **Vrednote:** 7 odst. posojilo 64 do 66.5, Vojna škoda 116 do 122.5, Celjska posojilnica 210 do 212 (210), Ljubljanska kreditna 220 do 230, Merkantilna 124 do 126, Praštediona 895 do 900, Strojne 130 do 148, Split 1470 do 1480, Nihag 0 do 63.5, zadolžnice Kranjske 0 do 90. — **Blago:** Zaključki: brusni les po vzorcih Ljubljanske borze, franko nakl. post., 2 vagona 220 do 225 (220); bukova drva, 1 m dolžine, suha, franko nakl. post., 1 vagon 25 do 26 (25).

ZAGREB. V efektih tendenca slaba. Pri bančnih papirjih je bilo danes večje zanimanje za Hipo. V industrijskih papirjih je bil promet zelo slab. Precejšnje je bilo zanimanje tudi za Vojno škodo. — V devizah je bila tendenca slaba. Blaga je bilo v izobilju. Vsi tečaji so nazadovali. Posebno je oslabela Švica, ki je popustila od 1335 v začetku tedna na 1819 na današnjem sestanku. Intervencije ni bilo. Promet srednji. Največ se je trgovalo v devizah na Dunaj, Italijo, London in Švico. **Notirale so devize:** Dunaj 0.0948 do 0.0968, Bruselj ček 340 do 345, Italija izplačilo 292.6 do 295.6, ček 293 do 296, London izplačilo 317.8 do 320.8, New-York ček 67.3 do 68.3, Pariz 372.5 do 377.5, Praga 203.75 do 206.75, ček 204.25 do 207.25, Švica 1817 do 1827; valute: aK 0.096 do 0.098, lire 291.5 do 294.5; **efekti:** bančni: Primorje (Litorale) 55 do 66, Trgo 29 do 30, Eskomptna 108 do 109, Poljo 0 do 18.5, Kreditna Zagreb 108 do 110, Hipo 58.5 do 59.5, Jugo 101 do 102, Ljubljanska kreditna 221.5 do 222.5, Obrtna 67 do 0, Praštediona 885 do 890, Etno 108 do 112, Slavenska 84 do 85, Srpska 136 do 138; industrijski: Eksploatacija 75 do 77.5, šečerana 780 do 800, Isis 65.5 do 67, Narodna šumska 55 do 0, Osiješka ljevaonica 150 do 160, Gutmann 770 do 790, Slaveks 210 do 225, Slavonija 70 do 71, Trbovlje 455 do 460, Vevče 0 do 100; državni: 7 odst. posojilo 64 do 64.5, agrarno 0 do 24.75, Vojna škoda 117 do 119.

BEOGRAD. Tendenca slaba. Blaga v izobilju. Vsi tečaji deviz so zabeležili padec. **Notirale so devize:** Berlin 16.45 do 16.55, Dunaj 0.0956 do 0.0958, Budimpešta 0.0925 do 0.093, Bukarešta 32.75 do 33.5, Ženeva 1816 do 1318, London 318.5 do 319.5, Italija 293.5 do 294, New-York 67.7 do 67.85, Pariz 375 do 377, Praga 204.75 do 205, Sofija 0 do 49.5.

Sokol

«SOKOLSKI VESTNIK» ŽUPE LJUBLJANA I.

Sokolska župa Ljubljana I. je izdala 10. in 11. številko svojega vestnika, ki ga urejuje br. Švajgar. Vestnik je praktično urejen in prinaša za članstvo aktuelno snov. Tako ima ta zvezek prav dober uvodni članek o 1. decembru, dalje kratek pregled češkega in jugoslovenskega Sokolstva kot snov za nagovor pred vrsto. V članku «Delo v okrožju» poučuje urednik kakšno bodi upravno in prosvetno delo v župnih okrožjih. Župni tehnični odbor, oziroma njegov načelnik je založil to številko s tremi krajšimi članki, ki obravnavajo program bodočega dela in življenje v telovadnici za časa zimske sezone, nato pa razglaša obvezne župne vaje za moški in ženski naraščaj in skupne vaje za moško in žensko deco. Nekaj novega je, da je župa Ljubljana I. predpisala moškemu naraščaju kot obvezne vaje za letošnje leto vaje s kiji, za ženski naraščaj pa vaje s palicami, torej prav nasprotno kakor smo bili doslej vajeni. Ta odredba bo dobro vplivala, ker bodo oddelki naraščaja morali vaditi vaje, ki bi jih sicer gotovo ne. — Med župnimi vestmi je poročilo o župnem prosvetnem zboru, ki je zboroval dne 16. novembra v Ljubljani, nakar sledijo zapisnik sej župnega starešinstva, zaključuje jih pa kritično poročilo s štafeti Lož - Ljubljana, opisujoč slabe in dobre strani peščev v štafeti. — Vestnik priporočamo!

Sokolska misao u srpskoj književnosti. Tako je naslov drobni brošuri — obsegajoči eno tiskovno polo — ki jo je izdala Bačka Sokolska župa v Novem Sadu. Spisal jo je znani sokolski prosvetni delavec br. Vasa Stajić, in sicer kot sokolsko predavanje. Župa je priznala temu predavanju prvo nagrado kot odlikovanje in ga dala v tisk. To je prvo delo te vrste v sokolski književnosti, kakršnega doslej še nimamo. Knjižico priporočamo tudi sokolskim prosvetnim odborom v Sloveniji.

Glavna skupščina ČOS (valny sjezd) bo dne 7. in 8. decembra v Pragi. Kot zastopnika jugoslovenskega Sokolstva se udeležita skupščine starosta br. Gangl in tajnik br. dr. Fux.

Odborova seja ČOS je bila v Pragi dne 22. in 23. novembra t. l. Sklenjeno je bilo, da razpiše ČOS članski davek po 10 Kč kot prispevek za stavbo Tyrševega doma v Pragi. Davek mora biti vplačan do konca aprila 1925. — Proračun za leto 1925. znaša 1.090.000 Kč, ki je krit s prispevki članstva, z organizačnim prispevkom, z dohodki iz založništva, z legitimacijami in znaki ter z dohodki izdajanja listov. — Češko Sokolstvo se udeleži prihodnje leto zleta francoskih gimnastov v Strasbourgu, po možnosti zleta čeških Sokolov v Chicagu v Ameriki, medzletnih tekem v Jugoslaviji in po zastopnikih turn. tekem v Švici. Poškodbeni fond je znašal koncem leta 1923 309.970 Kč. Odbor je določil od tega zneska 150.000 Kč za sokolsko okrevališče, 50.000 Kč za zdravljenje članov na morju in v gorah, 30.000 Kč za podpore, 20.000 Kč za zdravniška predavanja v predniaški šoli v Tyrševem domu, 50.000 na rezervnemu zakladu. — Iz Fügnerjevega fonda za pomoč onemoglim Sokolom, ki so najmanj 15 let delovali v Sokolstvu je bilo letos izplačanih 14 tisoč čeških kron podpor, in sicer 10 prosilcem, več prosilcev se ni prijavilo. — Poskušalo se bo ustanoviti klub poslancev in senatorjev Sokolov. Vse sokolske župe morajo javiti predsedstvu ČOS imena poslancev, ki so člani sokolskih društev.

Vaša kolesa prenoviti, emajlirati in poniklati kakor tudi strokovno shraniti preko zime Vam oskrbi ceno
tvrdka J. GOREC
Palača Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta 14

KNJIGE, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno «Ljudska knjižnica» v Mariboru, Narodni dom I.

Sport

S. K. Primorje, nogometna sekcija. Danes, v soboto, ob 20. (ob 8. uri zvečer) zaključni sestanek v salonu restavracije pri «Roži». Poziva se prvo, rezervno in juniorsko moštvo, da se istega udeleži. Načelnik.

Diferenca v S. K. Jugoslaviji in odpoved tekem. Beograjska Jugoslavija je odpovedala nedeljsko tekmo proti Gradjanskemu v Zagrebu. Jugoslavija je sicer ponudila rezervo, kar pa je Gradjanski z ozirom na željo, da se pogleda s kompletnim državnim prvakom, odklonil.

Priprave za zimski sport v Zakopanih. V Zakopanih se mrzlično pripravljajo za bližajočo se sezono. Predvidene so števine mednarodne konkurence, ki so že v prejšnjih letih imele številne inozemske posetnike. Na Krokvi se gradi s pomočjo vojaških strokovnih oddelkov smuška skakalnica, ki bo ena največjih v Evropi.

Boj za prvenstvo češkega srednjega okrožja se bije med Slavijo in Viktorijo-Žižkov. Zadnje stanje izkazuje za Slavijo 22 točk v 12 tekmah, za Viktorijo pa 21 točk v 11 igrah. — Sparta, ki je dosedaj vedno vodila, se nahaja komaj na 5. mestu, dasi je absolvirala že 10 iger.

Smrtni udarec pri nogometni tekmi. Dne 16. novembra je bil igralec Anton Frey v tekmi Wiener Kicker : Amateur 10 tako težko poškodovan, da je dne 4. t. m. umrl v bolnici. To je v kratkem času tretji slučaj, ki se je dogodil na Dunaju. Avstrijski nogometni savez bo storil vse mere, da prepreči surovo igro in prepreči slične nesreče. Časopisje poziva ob tej priliki sodnike, da posvetijo prepovedanemu načinu igranja največjo pozornost in že v kali zadušijo vehementno igro.

Kino

HELENA — PADEC TROJE.

Vodstvo kina «Ljubljanski dvor» si je zopet nabavilo film, ki bo brez dvoma vzbudil veliko zanimanje vseh slojev ljubljanskega prebivalstva. Včeraj je predvajalo pred novinarji in fukcijonarji cenzure ogromno filmsko delo «Helena — padec Troje». Film predočuje v dveh delih svetovno znano grško epopejo o ugrabljenju bajnokrasne grške kraljice Helene po trojanskem princu Parisu in o desetletni borbi, ki se je razvila vsled tega med Trojo in grškimi knezi ter končala naposled z razrušenjem svetega trojanskega mesta. Že ta snov sama na sebi, znana vsakemu, ki je kdaj hodil v kako višjo šolo, miče in vabi, da si jo ogledaš. In to temboli, ker je v filmu obdelana z res ogromnim aparatom. Cele armade nastopajo, s konjico in vozovi, cela brodovja vidiš v srditi borbi na življenje in smrt. Nekateri prizori so naravnost klasični in obenem poučni, tako n. pr. dirke v cirkusu, razni obredi v grških svetiščih, pogin ladij itd. Vse to si je samo po knjigah težko nazorno predstavljati.

Film pa ni internacionalen samo po snovi, ampak tudi po izvajalcih. Eden najboljših film režiserjev, Manfred Noa, je zbral za to delo okrog sebe prve evropske filmske zvezde: krasna Edy Darclea predstavlja božansko Heleno, ljubljenec ženske publike Vladimir Gajdarov lepega Parisa, Karel de Vogt njegovega brata Hektorja, Carlo Aldini Ahila itd. Cela revija lepih moških in žensk, kar je pač za grški film skoro neobhodno potrebno, ako si nočemo skvariti vseh iluzij. Ta film iluzij ne kvari, prej jih podkrepljuje. Zato ga lahko mirno in iskreno priporočamo vsem, zlasti tudi — ako bo dovoljen — srednješolski mladini. Prvi del se začne predvajati danes, drugi del pa v sredo 10. t. m.

Govoreči film. Ameriški listi poročajo: Royal Societe Arts je nedavno priredila v Chicagu prve poskuse z novim filmom, ki govori. Izum ne potrebuje nobenega gramofona. Film prehaja skozi projektor in medtem ko se pojavljajo slike, je čuti glasove, šumenje, pogovore itd. Aparat za snemanje govorečega filma je zelo komplicirana naprava, zato pa je film toliko bolj dovršen ter so njegovi uspehi naravnost čudoviti.

Preklic

Jaz Simon Rekar obžalujem žaljivke izrečene napram g. Viktorju Horvatu v Radovljici, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodbe.
3463 Simon Rekar.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozović. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 5 decembra 1924 — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	767·1	8·0	brez vetra	dež	3·6
Ljubljana .	14.	767·9	10·3	„	oblačno	—
Ljubljana .	21.	769·3	8·4	vzhod	več. jasno	—
Zagreb . .	7.	766·7	8·0	sev. zapad	„	4·0
Beograd .	7.	765·0	13·0	jugo vzhod	„	3·0
Dunaj . .	7.					—
Praga . .	7.	767·9	10·0	„	jasno	4·0
Inomost .	7.					

V Ljubljani barometer višji temper. visoka. Solnce vzhaja ob 7·29 zahaja ob 16·13

Vremenska napoved za soboto: Večinoma oblačno, semintja padavine. Mogoč kratek mraz ter nato vetrovi iz južnih kvadrantov.

Dopisi

MOSTE PRI LJUBLJANI. Sokol je otvoril 1. t. m. svojo zimsko sezono z Nušićevo burko «Navaden človek». Pred igro je imel br. Pohare nagovor, v katerem se je zahvalil vsem prijateljem društva, ki so omogočili, da je prišlo do toli zaželjenega delovanja na dramatičnem polju. Podal je tudi kratek Nušićev življenjepis in sliko burke «Navaden človek». Predstava je v celoti izpadla jako dobro. Prepričani smo, da se razne malenkostne napake še odpravijo, nakar bomo mogli Sokolu iskreno čestitati.

VRHNIKA. Povodom narodnega praznika je imel na predvečer starosta brat Schiffrer patriotičen govor, nakar je zaprisegel člane novince. Sledile so krasne pevske točke konservatoristinje gc. Jelice Vukove, ki nas je očarala po svojem ljubkem glasu. Sledila je krasna simbolična igra «K luči», ki je sijajno uspela. Ves večer je bil aranžiran v splošno zadovoljnost.

RAKEK. Danes dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer pri Domicelju predavanje o radio-telefoniji združeno z radio - koncertom. Predava g. Blagajne. V pondeljek dne 8. t. m. okrožni sestanek JDS v gostilni župana g. Steržaja in sicer ob 4. uri popoldne. Udeleži se ga delegat g. Majcen. Opozarjamo vse krajevne organizacije in poverjeništva, da pošljejo delegate.

CERKNICA. V nedeljo dne 7. t. m. se vrši občni zbor krajevne organizacije JDS ob 2. uri popoldne v Kopitarjevi gostilni. Centralo bo zastopal dr. Rape.

ŠKOFJA LOKA. V nedeljo dne 7. t. m. ob 20. uri in v pondeljek ob 16. uri uprizori tukajšnji dramatični odsek glumo «Charleyeva teta». Občinstvo se naproša, da kupi za prireditev vstopnice že v predprodaji, ker obeta biti obisk nepričakovano dober, pa vsaj nas bo tudi Mažuc gotovo razveselil in kot se čuje presenetil celo z nekim prav zanimivim kupletom.

BLED. Dramatični odsek Sokola na Bledu uprizori v nedeljo dne 7. decembra t. l. zvečer ob pol 8. uri v dvorani Sokolskega doma «Davek na samce», burka v treh dejanjih. K obilnem obisku vabi — odbor. 3461

JESENICE. Sokol priredi danes ob 20. uri javno predavanje v telovadnici osnovne šole. Brat dr. Kogoj bo predaval o telesni vzgoji in njenem pomenu za poedinca in za narodno zdravje, br. dr. Obersnel pa o duševni vzgoji, izobrazbi, demokratičnosti in naprednosti. Udeležba za članstvo obvezna. Ostalo občinstvo dobrodošlo. — Sokol je prav dostojno praznoval narodni praznik. Na predvečer je bila v slavnostno okrašeni društveni telovadnici akademija z jako pestrim sporedom. Br. dr. Obersnel je imel zanimivo predavanje o pomenu 1. decembra. Izredno so ugajale proste vaje moške dece, krono večera pa je odnesel pogumni Sokolič s svojim živahnim nastopom. Tudi ženska deca se je odlikovala z rajalnimi vajami. Nekaj čarobnega so bile mramornate skupine. Sodelovala sta moški zbor in društvena godba na pihala pod vodstvom kapelnika Riboleta. Dne 1. decembra se je vršila v telovadnici slovesna zaobljuba Sokolstva.

D. M. V POLJU. Državni praznik je praznoval tukajšnji Sokol prav svečano. Na predvečer je bila v vevški restavraciji slavnostna proslava. Po nagovoru staroste J. Kuharja se je vršil koncert, sestoječ iz pevskih in tamburaških točk ter deklamacij. Iskrena hvala pevovodji br. Švari in br. Pečenku za trud in požrtvovalnost, vrlim pevcem in tamburašem vsa čast in priznanje. Ljubki sta bili obe deklamaciji. Sestra Lipa Elza je deklamirala s pravim razumevanjem Ganglovo «Čujte nas», Sokolič Zdravko Goljar pa je prednašal s pravo sokolsko dušo «Klic Sokolov». Slovesne daritve v župni cerkvi so se udeležili vsi uradi, korporacije in šolska mladina. Otroški pevski zbor pod spretnim vodstvom učitelja Švare je oskrbel cerkveno petje. Vsa čast mladini in učiteljstu, želimo le, da bi dobili kmalu novo šolsko poslopje, da bo učiteljstvo lahko še z večjim uspehom delovalo v korist naroda.

LITIJA. Dramatični odsek tuk. Sokola priredi v nedeljo dne 7. dec. ob 20. uri veseloigro «Stari grehi». Igra sama na sebi obdelava zanimiv problem, našla je povsod, kjer se je dosedaj igrala, tako tudi na šentjakobskem odru, hvaležen odmev. Z gotovostjo upamo, da nam servira režiser br. Trepečnik smehapoln večer. Kakor je že razvidno iz dosedanjih skušenj, je igri zagotovljen popoln uspeh.

ŠMARTNO PRI LITIJI. Na praznik, v pondeljek dne 8. decembra gostujejo v naši sokolski dvorani br. Litijčani z veseloigro «Stari grehi». Igra se vrši ob običajni uri popoldne. Med igro se poje tudi več kupletov.

TRBOVLJE. Naš vrli Sokol je zelo živ in delaven. Nudil nam je tekom enega tedna kar dve predstavi. Saloigra «Poslednji mož» je izpadla v moraličnem in gmotnem oziru sijajno. Občinstvo se je krasno zabavalo. V nedeljo 30. novembra je imelo društvo akademijo, pri kateri je sodelovalo tudi pevsko društvo «Zvon». Večer je otvoril predsednik kulturnega odseka učitelj Omerza z lepim nagovorom o pomenu ujedinjenja. V istem smislu sta govorila še br. Plavšak ml. in učitelj Velkavrh. Vse točke telovadbe posameznih oddelkov so se precizno izvajale, najbolj pa so ugajali «Konjički» ženske dece. Burno je bila pozdravljena moška vrsta na drogu in bradlji. Občo pohvalo je žel naš mednarodni telovadec br. Hlastan. Največ zaslug za prireditev imata br. načelnik Levec in Kostanjšek. Zdravo!

ŠOŠTANJ. Sokolsko društvo priredi v nedeljo dne 7. t. m. povodom svečane oddaje telovadnice Sokolskega doma svojemu namenu lepo zasnovano akademijo s sledečim sporedom: otvoritev telovadnice, zaobljuba članstva, telovadne točke vseh oddelkov, koncertne točke konservatoristinje s. J. Kolakove, orkestra Šoštanj in vrlega pevskega kvarteta «Komšija» iz Celja. Oskrba gostov je v rokah požrtvovalnih narodnih dam. Ker se osebna vabila ne bodo razpošiljala, je tem potom vsakdo k lepemu intimnemu slavju prisrčno vabljen. Odbor pričakuje polnoštevilnega obiska od strani someščanov upa pa, zlasti z ozirom na ugodne zveze na obe strani s popoldanskimi oziroma večernimi vlaki, pozdraviti v svoji sredi v čim lepšem števil u i zunanje goste, ki so bili našemu Sokolu vedno naklonjeni in katere bi težko pogrešali na našem slavnostnem dnevu. Nadejamo se, da se bo na našem slavju s častnim zastopstvom odlikovalo Celje, Petrovče, Št. Pavel, Braslovče, Žalec, Polzela, Mozirje, Vransko, Slovenjgradec, ostala društva celjske Sokolske župe pa, da nas počaste po deputacijah. Zaradi obsežnega programa se prične prireditev točno ob 3. uri popoldne. Savinjsko - šaleško okrožje celjske sokolske župe pa se še posebej zavedaj pomembnosti prvega Sokolskega doma v tem okraju, katerega najvažnejši in najlepši del telovadnica se izroča svojemu namenu na dan 7. decembra. Zdravo! — Odbor.

SLOVENJGRADEC. Gremij trgovcev v Slovenjgradcu ima zaposlenega kot tajnika nekega upokojenega orožniškega podporučnika. Mož mora imeti prav malo dela v gremijalni pisarni, da se tako vneto briga za klerikalno politiko. Zlasti si je mnogo prizadeval, da je izreklamiral nekatere napredne volilce, ki stanujejo v sosedni občini. No, nič ne bi rekli, če ne bi bil pristranski. Klerikalne volilce, ki istotako stanujejo tam, je namreč pustil popolnoma pri miru. Vprašamo g. načelnika gremija, ali mu je ta stvar znana. Trgovci smo mišljenja, da gremijalni tajnik ne dobiva plače za to, da bi agitiral za tigrovsko avtonomijo, katere uresničenje bi bilo v največjo škodo tudi pridobitnim krogom.

OD MURE. Začeli smo s pripravami za volitve v narodno skupščino. Radićevci računajo na nerazsodno maso v Prekmurju, dr. Korošec tira svojo lajno o veri in avtonomiji in tudi SKS hoče, žal, svojo pot. Kar pa je poštenega in za edinstvo, je v taboru nacijonalnega bloka ter za močno in krepko državo kmetskega ljudstva. Kdor hoče dobro samemu sebi, našemu narodu, kmetu in državi, ta bo podpiral le naš državni nacijonalni blok. Vsako cepljenje nas slabi. Zato naprednjaki vkup! V slogi je naša moč!

Mali oglasi

Vsaka beseda 60 par

Za „Dopisovanje“ in „Ženitve“ vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 60 par. Za „Dopisovanje“ in „Ženitve“ se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki se plačajo v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina [illegible] Din.

Obrt

Beli klobučevinasti (filcasti)
Klobuki
samo po 95 Din, se dobe v zelo prikupljivih oblikah pri modistinji Mariji Jeglič v Ljubljani, Slomškova ul. 27. 26068

Pozor!
Ako rabim legitimacijsko sliko, se bom šel gotovo slikat v fotografski atelje Franc Kunc, Ljubljana, Wolfova ulica, ker tam dobim sliko najhitreje. 26061

Službe (dobe)

Dve prodajalki
manufakturne stroke, sprejme takoj Kocbek v Kranju. 25905

Kontoristinja
s večletno prakso, zmožna srbohrvaščine in izvežbana v strojepisju in stenografiji, se sprejme. — Ponudbe pod „Pisarniška moč“ na upravo „Jutra“. 25870

Čevljarskega pomočnika
za šivana dela in za komtes pete, sprejme Logar Anton, Ljubljana, Dalmatinova ul. št. 7. 25981

Prodajalka
ki je zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, event. tudi voditi knjige, se sprejme takoj. Naslov pove uprava „Jutra“. f 25993

Brivskega pomočnika
sprejme takoj Novšak, Laško. Pismen dogovor. 26032

Knjigovodjo-bilancista
perfektnega, sprejme s 1. ali 15. januarjem 1925 večja tovarna ob železnici blizu Celja. Služba trajna. Poleg plače: prosto stanovanje, el. razsvetljava in event. kurjava. — Reflektira se le na prvovrstno moč z večletno prakso. Začetniki izključeni. Pogoj: SHS - državljanstvo, znanje slov., srbohrvatskega in nemškega jezika. Dober telovadec pri „Sokolu“ in pevec-tenor, ima prednost. — Ponudba s prepisi spričeval, „curriculum vitae“, z zahtevkom plače in navedbe: samski ali poročen, na upr. „Jutra“ pod „Vztrajen 1925“ 26015

Korespondentinjo
samostojno, vešča slovenske in nemške stenografije ter hitrega strojepisja, išče večje industrijsko podjetje v Ljubljani. Reflektira se samo na moči z večletno prakso. Ponudbe pod „Korespondentinja“ na upr. „Jutra“. 25979

Natakarica ali natakar
dobro izurjena in mlada, se išče takoj za večjo kavarno. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Celju pod „Izurjena“. 25995

Poštna odpravnica
za pošto III. stopnje, se takoj sprejme v službo. Lahko je tudi brez izpita, vendar pa je potrebno nekaj prakse. Ponudbe se prosi na naslov: Josip Prijatelj, Tržič. 26001

Dekle
pošteno, snažno in marljivo, zmožno vsaj nekaj kuhe, se takoj sprejme v boljšo hišo proti dobri plači. Naslov v upravi „Jutra“. 26053

Izurjena prodajalka
ozir. blagajničarka, se išče za tukajšnjo galanterijsko trgovino. Nastop takoj. — Naslov pove Aloma Company v Ljubljani. 26048

Službe (iščejo)

Prodajalka
išče mesta v trafiki. Naslov v upravi „Jutra“. 25553

Prodajalka
pridna, poštena, išče službe v trgovini z mešanim blagom in nastopi lahko takoj. — Naslov pove uprava „Jutra“ 25454

Gospodična
s prakso, išče mesta v pisarni ali kot blagajničarka. Naslov pove uprava „Jutra“. 25442

Za hrano in stanovanje
išče mesta boljša trgovsko naobražena gospodična, najraje v trgovsko hišo. — Gre tudi k otrokom ali slično. — Razume tudi gospodinjstvo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Zanesljiva 13401“. 26102

Bivši orožnik
31 let star, išče službe kot poslovodja, oskrbnik ali pisarniška moč. Gre tudi za obč. tajnika. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „1. februar 1925“. 25942

Sodar
ki poseduje potrebno orodje, želi mesta pri kaki zalogi vina ali žganja. — Naslov v upravi „Jutra“ pod značko „Sodar“. 26028

Kot učenka
želi vstopiti v trgovino deklica s 3 razr. mešč. šole, primorskih železn. staršev. Naslov pove uprava „Jutra“ pod značko „Učenka 13316“ 26031

Perfektna stenografinja
in strojepiska, vešča tudi drugih pisarniških del, išče službe proti nizki plači. — Naslov pove uprava „Jutra“ 26042

Prodam

Lipovih hlodov
večjo množino, se proda. — Dopise pod „Lipa“ na upr. „Jutra“. 25918

Kompletna oprava
za spalno sobo iz orehovega lesa, zelo dobro ohranjena, se proda na Sv. Petra cesti št. 51/I. Ogleda se lahko od 11.—4. ure. 25823

Damski klobuki
nakiteni od 100 do 150 Din, baržunasti nakiteni od 200 do 280 Din. Velur svileni po 200 Din. Oglejte izložbo. Horvat, modistka, Stari trg št. 21. 2043

Perje
kokošje, gosje in gosji puh ter račje, oddaja vsako množino po amerih cenah tvrdka E. Vajda, Čakovec. 1883

Motorno kolo
„Harley Davidson“ 7—9 HP, proda Ivan Smola, ključavničar, Ljubljana 7, Planinska cesta 167. 25037

Otroško posteljo
s predalom, se po nizki ceni proda na Krakovskem nasipu štev. 4, pritličje, levo. 25931

Avtomobil
prvovrstne znamke Gräf & Stift, 18/22 HP, v dobrem stanju, z dobro pnevmatiko, proda za 21.000 Din Jugo-Auto v Ljubljani. 25920

Naprodaj je:
5 pisalnih miz iz hrastovega lesa, 6 stolov, tristranski stroj za obdelanje (Hobelmaschine), ca 18 m bukovih in hrastovih morelov, 20 × 20, 27 × 27, 40 × 40, dolžine od 1 m do 2·25 m; ca 15 kub. metrov rezanih desk za zaboje petroleja, 4 kub. metre različnih bukovih, jesenovih in hrastovih suhih desk ter 4 okvirje za vagončke. Pojasnila se dobe v Jeranovi ulici št. 6. 26088

Poceni naprodaj:
2 dobro ohranjeni železni peči, 1 okrogla žaga na nožni pogon in velika množina gramofonskih ploščnatih peres. — Naslov pove uprava „Jutra“. 26087

Črn plišast plašč
nov, se po ugodni ceni proda Naslov pove uprava „Jutra“ 26090

Starinska železna peč
1.10 vis., dobro ohranjena, se ceno proda v Gradišču 7, na dvorišču. 25935

1000 kubičnih metrov lepih, zdravih
bukovih hlodov
od 30 cm naprej in 1000 kubičnih metrov lepih, zdravih
bukovih plohov
vse dobavno v 3 mesecih — franko postaja Št. Janž, se proda. Ponudbe na naslov: Fr. Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko. 26011

Dinamo - motor
(Gleichstrommaschine) — za ljublj. napetost, 150 volt, 0.8 amper, 1750 Touren, 1,6 PS, popolnoma nov, proda ali zamenja za močnejšega Alojzij Janežič, klobučarna v Ljubljani, Slomškova ul. št. 27. 26066

Wertheim-blagajno št. 3
št. 3, dobro ohranjeno, predvojno masivno blago, se proda za 5000 Din. Istotam se proda krasna palma za 1000 Din. — Naslov pove uprava „Jutra“. — Znamka za odgovor! 26089

Trboveljski premog
drva [illegible]
koks
angleški premog
šlezijske brikete
dobavlja „Ilirija“ tu, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
naj inserira v „Jutru“

Kupim

Ježice kupujem
v vsaki množini. Ponudbe z navedbo cene in količine je poslati na naslov: Ivan Gliha, usnjarna, Kostanjevica pri Krškem. 25828

Ježice
letine 1923 ali 1924, zdrave in suhe, kupim vsako množino. — Ponudbe z navedbo množine in cene na tvrdko Jakob Paučič, Novo mesto. 25370

Smrekove in buk. hlode
trame, remelne in deske I. in II. kupim. — Ponudbe z navedbo množine, cene franko nakladalna postaja in termina liferacije na upravo „Jutra“ pod šifro „Plačljivo takoj“. 26036

Bukovih drv
cepanic, 1 m dolgih, od 13 cm naprej v premeru, kupim po ugodni ceni 200 vagonov. Ponudbe z navedbo cene in množine na upravo „Jutra“ v Mariboru pod „200 vagonov“. 26095

Kože domačih zajcev
dobro odrte, kupim. Strojim, barvam, konfekcijoniram. — Popravila in preobleke. — Mattè, Sodna ulica štev. 5. 26059

Gabrovih hlodov
večjo množino, od 25 cm debeline in 2 m dolžine ter javorovih hlodov od 25 cm debeline in 3 m dolžine naprej se kupi za takojšnjo dobavo. Cenjene ponudbe franko nakladalna postaja pod značko „Plačilo pri prevzemu“ na upravo „Jutra“. 26018

Pletilni stroj
št. 7/50—70, si želim izposoditi proti mesečni odškodnini po dogovoru. Event. ga tudi kupim. — Ponudbe na naslov: Hrovatin, Kranj 75. 26051

Nepremičnine

Vila ali hiša
srednjevelika, se kupi. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Takojšnje plačilo“ 25785

Pozor, stavbna podjetja
Jutri 7. decembra ob 10. uri, se proda njiva (29.000 m²) pri Vodovodni cesti — tik Knezovih travnikov. Kupci se vabijo na lice mesta. 25728

Enonadstropna hiša
krasna, ob prometni cesti v Trbovljah, pripravna za trgovino in vsako obrt, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove lastnik: Juri Ferenc, zidarski mojster v Trbovljah 25997

Vila v Ljubljani
se takoj proda. Naslov pove uprava „Jutra“. 26060

Prodam posestvo
na lepi legi v trgu Št. Jurij ob južni železnici. Posestvo obstoji iz enonadstr. hiše, gospodarskega poslopja in kozolca, vse z opeko krito in v dobrem stanju. Zraven zelenjadni vrt in dva orala njive ter 2 orala travnika. Proda se iz proste roke po nizki ceni. Leskovšek Anton, trg., št. Jurij ob južni žel. pri Celju. 26054

Lokali

Špecerijska trgovina
s stanovanjem, se odda v najem. Trgovina je stara 17 let in primerna za samca ali 2 ženski. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod značko „Ljubljansko predmestje“. 26045

Išče se večji prostor
za krojaško delavnico. Najemnina postranska stvar. — Event. adaptacije bi tvrdka prevzela v lastni režiji. — Prostor mora biti jako svetel in v centru mesta. Cenj. ponudbe na upravo „Jutra“ do 10. decembra 1924. pod „Industrija“. 25911

Lokal za špec. trgovino
iščem na prometni točki Ljubljane ali v bližnji okolici. Prevzel bi tudi že vpeljano trgovino ali pa bi pristopil kot družabnik. — Ponudbe prosim na upr. „Jutra“ pod „Lokal Ia“. 25991

Gostilno
prevzame takoj v najem vpokojeni orožn. narednik. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod značko „Gostilna 202“ 26027

Stanovanja

Prazno sobo
s posebnim vhodom, išče mirna gospodična. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Mirna 13301“. 25045

Sostanovalec
se sprejme v bližini obrtne šole. — Naslov pove uprava „Jutra“. 26081

Lepa, opremljena soba
v Šiški, se odda uradnici ali uradniku. Naslov pove upr. „Jutra“. 26101

Mala, separirana soba
se išče. Ponudbe pod značko „Šivilja 13310“ na upravo „Jutra“. 25982

Opremljena soba
s posebnim vhodom in zajtrkom, se takoj odda v Koleziji. Naslov pove uprava „Jutra“. 25980

Soba
v sredini mesta, se odda boljši gospodični. Naslov v upravi „Jutra“. 25983

Meblovana soba
z električno razsvetljavo, se odda le solidnemu gospodu. Naslov pove uprava „Jutra“ 26041

Miren dijak
iz dežele, išče majhno sobico, po možnosti v sredini mesta, event. z 2 posteljama Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Takoj ali malo pozneje“ 26078

Elegantno oprem. soba
s separiranim vhodom, se odda samo boljšemu gospodu Ponudbe pod „Lepa soba“ na Aloma Company, Ljubljana. 26019-a

Kapital

Kdo bi posodil
mladi vdovi 2000 Din za dobo treh mesecev proti garanciji. Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod značko „2000 Din“. 26083

Dopisovanje

Rudi!
? ? 17./11. ob 17. uri ? ? M..a. 26033

Za veliko dušno bol
iščem blagodejne utehe, katero povrnem kesneje s čimerkoli. Dopise na upravo „Jutra“ pod „Kdorkoli“. 26066

Majslava
Dvignite pismo. — V soboto 6. t. m. bom na licu mesta. Na svidenje! 26059

Značaj
Vse lastnosti, strasti, etc. razvidne so iz pisave. Pošljite 15 vrstic ... črnilom pisanega pisma. 30 Din. Strogo zaupljivo. — Na upravo „Jutra“ pod šifro „Grafolog“. 24694

Mladenič
iz dežele, 23 let star, dobro naobražen, z lepim premoženjem in posestvom, želi dopisovati z gospodično, da si tako preganja dolgčas zimskih dni. — Gospodična, ki mora biti stara 16—24 let, iz mesta ali dežele, naj bi bila kot bodoča družica po možnosti trgovka ali vsaj trgovsko naobražena. Dopise s sliko in polnim naslovom na upravo „Jutra“ pod šifro „Tajnost“. 26064

Ženitve

Resnega znanja želi
zdrav in neporočen mladenič srednjih let, z nekaj gotovine ter v dobri in stalni službi v okraju Kamnik. — Želim dobiti ljubko, zdravo in pridno mladenko od 17 do 30 let staro, ki bi imela nekoliko premoženja. Naslov s polnim podpisom naj se pošlje pod „Srečen dom“ na upravo „Jutra“. — Tajnost strogo zajamčena. 26037

Živali

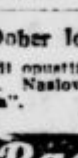

Kanarčke
„Harzer Edelroller“ izvrstne pevce in samice za pleme razpošilja Fr. Šmid, elektrarna Vintgar-Dobrava — p. Jesenice, Gorenjsko. — Znamko za odgovor prosim priložiti. 25896

Dober lovski pes
se radi opustitve lova poceni proda. Naslov pove uprava „Jutra“. 26055

Razno

Ribje olje
zajamčeno pristno, najboljše norveške znamke, dospelo. — Lekarna Bakarčič, Karlovška cesta št. 2. — Direktni import iz Kristijanije! 25060

Na dobro domačo hrano
se sprejme pet gospodov. — Naslov pove uprava „Jutra“ 26062

Zastonj
iščete drugod boljših izdelkov kot so Alfa separatorji in brzoparilni kotli! Prepričajte se in zahtevajte prospekt! Alfa Separator, d. d. — Zastopstvo za marib. obl. Rog. Slatina. 25978

Zahtevajte
v kavarnah, javnih lokalih, gostilnah in brivnicah
„JUTRO“

Posetite trgovino B. Veselinović i Komp,
Maribor, Gosposka ulica 26. 6916/a
Ima veliko izbero srajc, ovratnikov, vsakovrstnih nogavic, klobukov, čepic, trikot spodnjega perila, volnenih trikotaž, svilenih šalov in bluz ter kravat. **Fine francoske parfumerije:** Coty, Houbigant, Gybs, Botot, Zermandre, Piver, Simon, Roger, Golet, Kolinska voda 4711 in Marija Farina fina mila, puder, kaloderma, odol in druge vrste. Dobra roba in solidne znižane cene.
Od oktobra t. l. je uveden nov princip: **Mal zaslužek — velik obrat!**

„Jutrovi“ oglasi v Mariboru
Inserente v Mariboru in okolici opozarjamo, da sprejema podružnica «Jutra» v Mariboru, Barvarska ulica 1 (tel. 22) vse oglase po izvirnih cenah. Posreduje tudi brezplačno ponudbe, ki se lahko naslavljajo na podružnico. «Jutro» je v Mariborski oblasti najbolj razširjen dnevnik, uspeh oglasov je siguren. Prepričajte se!

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki 1561-a
LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6/I.
Brezplačen pouk.
15 letna garancija.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj
Vrhunec fine mehanike **STOEWER - RECORD**
L. BARAGA, LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/I.

VINO
PODRUŽNICA
vinarske zadruge
„LJUTOMERČAN“
za ljutomerški in ormožki okraj
v Ljubljani, Stara pot štev. 9
poleg vojaške bolnice
nudi svoja zajamčeno
pristna ljutomerška vina
po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.
VINO 65/a

Jesenske
književne novosti
Tiskovne zadruge v Ljubljani:

Dr. Iv. Tavčarja, Zbranih spisov V. zvez. (Izza kongresa). Zgodovinski roman. Broš. Din 84·—, v platno vezan Din 100·—, v pol usnje vezan Din 105·—, pošt. Din 2·50, ozir. Din 3·—.
Keranik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. Din 22·—, vez. Din 27·—, pošt. Din 1·25.
Budal And., Križev pot Petra Kupljenika. Povest. Broš. Din 17·—, vez. Din 22·—, pošt. Din 1·25.
Anton Melik, Jugoslavija, I. del. Druga predelana in pomnožena izdaja. — Broš. Din 60·—, mehko vez. Din 75·—, pošt. Din 2·—.
Svoboda-Govekar, Poslednji mož. Veseloigra v 3 dejanjih. Broš. Din 14·—, pošt. Din —·75.
Pajnič, dr. Edv., Civilnopravdni red. Broš. Din 30·—, pošt. Din 1·—.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

ALEKSANDER · DUMAS

ZVESTOBA DO · GROBA

(LA · DAME DE · MONSOREAU)

16

Ves skrušen in poln trpljenja se kralj trka po prsih in mrmra mea culpa in miserere, potem pa ves nesrečen vpraša: „In ti hočeš nocoj zopet tako sanjati in boš zopet odprl tičici?“ „Če prileti, seveda! Kako pak!“ „In nočeš priti k meni nocoj?“ „Jaz? No, zakaj ne! Kar ukažite prinesti pijače in jedil in vse lepotice naj pridejo, da bomo vso noč pili in plesali in rajali!“ Kralj se ves prestrašen prekriža. „Dovolj, Saint Luc, dovolj tega greha!“ pravi strogo. „Pogubljen boš in še mene pogubiš, če ostanem še kaj časa pri tebi. Zbogom, Saint Luc! Upam, da ti bodo nebesa mesto onih sanj, ki si jih imel nocoj, poslala drevi drugačne sanje, takšne, ki te bodo spremenile, da boš resnejši in da boš jutri z nami vred delal pokoro, ki bo prinesla mir tvoji duši in moji. Lahko noč, Saint Luc, pojdem in bom molil zate!“

Saint Luc pa zapoje popevko, več ko lahkokrilo, popevko, ki jo je rad pel kralj sam, kadar je bil na vrhuncu svoje dobre volje ali kadar je prirejal svoje orgije. Veseli takti so prileteli kralju na spokorniška ušesa, ko je odhajal, da je pospešil korak in se prekrižal in na vratih zamrmral: „Gospod in moj bog! Vaša jeza je pravična in dobra, kajti svet postaja čimdalje bolj grešen!“

VIII.

KAKO SE JE KRALJ BAL, DA SE BO BAL, IN KAKO SE JE CHICOT BAL, DA SE BO BAL.

Ko je kralj odšel od Saint Luca, je našel ves dvor zbran v veliki galeriji, kakor je bil ukazal. Svojim prijateljem je kralj pri tej priliki izkazal nekoliko znakov kraljevske milosti, d'Oa, Epernona in Schomberga je poslal v provinco, Maugironu in Quèlusu je zapretil, da ju bo stavil pred sodišče, če se še kdaj drzneta pričeti kako svado z Bussyjem. Bussyju je ponudil roko v poljub in svojega brata Franja je objel in ga dolgo držal privitega k sebi. Napram kraljici se je pokazal tako razsipnega z izrazi milosti in naklonjenosti, da so prisotni v tem kraljevem obnašanju videli najpovoljnejšo gotovost, da bo Francija vendarle dobila tako dolgo zaželjenega naslednika prestola.

Medtem je prihajala običajna ura počitka, a zapazilo se je, da se kralju nikamor ne mudi in da nekako odlaga uro počitka. Toda ura na Louvru napreduje neizprosno in kmalu udari deseto. Henrik pogleda po sobani, kakor da išče prijatelja, kateremu bo poveril nalogo, da mu bo čital kako knjigo ali molitve, vlogo torej, katero je Saint Luc kot predolgočasno odklonil.

Chicot se mu nastavi in pravi: „Čuj, Henrik, ti me preprijazno pogleduješ. Ali mi morda želiš ponuditi opatijo, ki bo prinašala deset tisoč liver letne rente? Hudiča, za to ceno sem rad pripravljen moliti vso noč s teboj rožni venec! Daj, sinko moj, daj!“

„No, pridite, sin moj,“ mu pravi kralj. „Lahko noč, gospoda, jaz odhajam na počitek!“

Chicot se obrne k dvorjanom, vzdigne desne brke in preprijazno pogleda po prisotnih ter pravi z izredno dražestno kretnjo, oponašajoč kralja v kretnji in glasu: „Lahko noč, gospoda, midva greva ležat!“ Dvorjanici si grizejo ustne, da ostanejo resni, a kralj zardi. „Halo,“ nadaljuje Chicot, „mojega sobara, mojega komornika, moje brivce in mojo mažo!“ „Ne,“ pravi kralj, „danes ne rabim prav nič tega, mi stopamo v post in jaz delam pokoro!“ Modri kralj in prevrtljivi šaljivec odideta v spalnico.

„Aj, aj, Henrik,“ ga vleče šaljivec, „jaz sem torej nocoj tvoj miljenec, tvoj ljubimec, lepši in prijetnejši, ko Kupido Quèlus?“ „Molči, bedak,“ vikne kralj, „a vi, gospoda, odidite!“ Dvorjani in sluge odhite, vrata se zatvorijo za njimi, kralj in Chicot ostaneta sama in Chicot pogleda kralja kakor z začudenjem. „Zakaj jih pošiljaš proč?“ ga vpraša. „Oni te še niso niti namazali! Pa ne, da bi me hotel ti mazati lastnoročno? Boga mi, i to je pokora, kakor vsaka druga, toda zame!“ Henrik ne odgovori. Oba kralja, modri in manj modri, se zopet spogledata. „Molimo!“ pravi Henrik z grobnim glasom. „O, hvala!“ se izmika Chicot, „meni je dolgčas! Če si me zato poslal, se raje vrnem v boljšo družbo, ono, v kateri sem bil doslej. Zbogom, sine moj, ne budali in spavaj, lahko noč!“ „Ostanite!“ ukaže kralj kratko. „O, o,“ ugovarja Chicot, „to je kakor pri tiranih nekoč! Ti si despot, si Dionizij, a meni je tukaj dolgočasno. Ves dan sem moral mrcvariti z bičem ledja in hrbte mojih prijateljev, sedaj pa izgleda, da še nimava dovolj Kuge mi, sedaj pa ne bom več sodeloval. Henriče, sedaj sva v dvoje, a v dvoje pogodi skoraj vsak udarec. Ne svetujem ti, da nadaljuješ pokoro, ker utegne postati preveč uspešna!“

„Molčite, brblja!“ vikne kralj ozlovoljen, „in raje mislite na spas svoje duše!“ „Ej, saj mislim! Baš zato! Česa naj se kesam? Današnje pokore? Ali zato, ker sem postal budalo norca? Confiteor. Kesam se. Mea culpa.“ „Ne zasramuj Boga, nesrečnež!“ vikne kralj iznova in strah se pokaže na njegovem licu. „O,“ se zadere sedaj Chicot, „raje sem v levji kletki ali opičji koži, kot v sobi ponorelega kralja! Zbogom!“

Kralj pa potegne ključ od vrat.

„Henrik!“ vikne sedaj Chicot, „povem ti, da boš izgledal prav jadno, kajti jaz bom pričel klicati in se dreti in napravim takšno reč, da bo ves dvor letel skupaj! Vrata razbijem in okno vzdignem in je vržem na dvorišče!“

„Chicot, prijatelj moj,“ pravi kralj še turobneje. „Chicot, ti zlorabljaš mojo žalost.“

„Razumem, ti se bojiš ostati sam! Takšni ste vsi tirani. Evo, vzemi mi dolgi meč in mi dopusti, da odnesem nožnico v svojo sobo. Da te ne bo strah!“

Pri omembi strahu šine bliskavica iz kraljevih oči. Kralj vstane in neobičajno drhteč, tako kakor poslednjo noč, jame letati po sobi gor in dol. Henrik je bil tako vznemirjen in lice mu je tako posinelo, da je sedaj i Chicot pričel verjeti, da je kralj resno obolel. Nekaj časa ga opazuje, ko pa kralj vedno le nemirno korači sem in tja in se prijemlje za glavo, mu Chicot pravi:

„No, reci mi, sinko, kaj ti je! Priznaj svoje bolečine prijatelju Chicotu!“

Kralj obstane pred šaljivcem in ga pozorno pogleda. „Da, ti si moj prijatelj, moj edini prijatelj!“ „Opatija v Valenciennesu je izpraznjena!“ doda Chicot smešno. „Čuj, Chicot, znaš li molčati?“ vprašuje kralj. „I opatija v Pithiviersu!“ doda Chicot. „Ti imaš srce, kljub ostremu jeziku, s katerim me včasih raniš!“ doda kralj.

„Torej mi ne daj opatije, ampak polkovnijo!“ nadaljuje Chicot svoje šale, s katerimi namerava kralja razvedriti in ga pripraviti, da bo govoril in razjasnil, kar je bila uganka vsem. „Ti si sploh mož, ki ume svetovati!“ nadaljuje kralj. „Torej me napravi za svojega odvetnika! Ali pa, če pomislim natančno, vseeno najraje vzamem opatijo, eno ali dve boljši seveda! Tvoj tajni svetnik pa nočem več biti, ker bi sicer moral biti vedno poleg tebe!“ „O, molči, molči, Chicot, kajti vedno bolj se približuje strašna ura!“ „Kaj te je že zopet prijelo?“ „Da, videli boste, slišali boste sami!“ „Kaj bom videl? Kaj slišal?“ „Čakajte, dogodek sam vam bolje pojasni vse, kakor bi mogel pojasniti jaz!“ „Kaj vraga, jaz ne bom čakal, da me ugrizne morda stekel pes, tisti, ki je ugriznil tvojega očeta in majko ono noč, predno sta tebe zmesila!“ „Chicot, si li srčen?“ „Ponosen sem na to! Ali za vraga, na takšno preizkušnjo svoje srčnosti ne bi hotel postaviti. Ako celo kralj Francije tako sramotno veka sredi noči v svojem Louvru, moglo bi se tudi meni pripetiti kaj človeškega. Lahko noč, Henrik, ne luduj, in če te je strah, pokliči svoje kapitane. Kliči svoje Švicarje in gardiste in plemiče. Mene pa pusti venkaj na svobodo, med pametne ljudi. S takšno opasnostjo, katere ne vidim, nočem imeti nikakršnega posla.“

„Zapovedujem vam, da ostanete!“ krikne kralj visokomerno, ali v vidnem strahu.

Modna razstava

v nedeljo 7. in ponedeljek 8. t. m.
v vseh poslovnih prostorih
modne trgovine
A. ŠINKOVEC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg št. 19. 6989a

Za Miklavža
so
Bizjakovi
KEKSI
najprikladnejše
in najcenejše
darilo
Gosposvetska cesta št. 7.
Marijin trg št. 2.
6357a

ČREVA
vsakovrstna, po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupim tudi sirovi in stopljeni loj in ga plačam po najvišji dnevni ceni.
Jos. BERGMAN, Ljubljana, Poljanska c. 85.
Tvrdka obstoji že 25 let! 1.8la

L. MIKUŠ
LJUBLJANA, Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov.
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
Stari dežniki se znova preoblečejo

Celjska posojilnica d. d. v Celju
razpisuje
mesto vodje podružnice s popolno bančno prakso,
znanjem trgovskih in zemljeknjižnih zadev.
Prošnje do 16. decembra 1924.
6914a
Ravnateljstvo.

Kupujem
juta močnate vreče (á 85 kg) v vsaki množini po najvišji ceni. Ponudbe na tvrdko
Ljudevit Siro, Kranj
70Ua

Ni vam več potrebno godrnjati radi draginje
ker sedaj lahko dobite vsakovrstno blago za obleke in perilo pri tvrdki
I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13
po zelo znižani ceni
n. pr. sukno po 60, 70, 90, 100 Din itd.; platno po 11, 14, 16, 20 Din itd.; izgotovljene srajce po 44, 50, 56 Din itd.; spodnje hlače po 32, 34, 40 Din itd.; izgotovljene obleke, plašče in drugo za vsako ceno. Železničarji dobe blago tudi na obroke. 9.25a

! OLLA !
gumi razpošilja
Drago Rozina
Maribor
Vetrinjska ulica št. 26.
6-82a

S. Mattè
tovarna kožuhovine, strojenje barvanje, konfekcioniranje, preobnove, popravila
Sodna ulica št. 5
6945a

Bižuterijske učenke
za izdelavo verižic se sprejmejo pod ugodnimi pogoji v temeljito izobrazbo.
„ZLATARKA“ d. d.
CELJE.
6468/a

Priporočamo knjigo
Dr. Jos. Tičar
Nalezljive bolezni.
Opisi važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov.
8 slikami.
Cena s poštnino vred 20 Din 50 p.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

ZNIŽANE CENE
ZA
PNEUMATIKE MICHELIN

počenši
od dne 22. novembra 1924.

Izvleček iz cenika:

30 × 3½	„Cablé“	.. Din	1200·—
760 × 90	„	.. „	1160·—
815 × 105	„	.. „	1490·—
815 × 120	„	.. „	1695·—
820 × 120	„	.. „	1975·—
880 × 120	„	.. „	2175·—
835 × 135	„	.. „	2775·—
895 × 135	„	.. „	2930·—

Zahtevajte kompletni naš cenik od Vašega liferanta!
6376a